

DOMOLJUB

Izhaja vsak četrtak. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 4 K, za Ameriko in druge tuje države 6 K). — Posamezne številke se prodajajo po 10 vinarjev.

S prilogami:
Naš kmečki dom, Društvenik, Naša gospodinja

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 13.

V Ljubljani, dne 28. marca 1912.

Leto XXV.

Z Angleškega.

Huda vojska je završala pretekle dni po Angleškem, ki se šteje za najboljšo, v omiki in gospodarstvu najbolj razvito državo. Nad dva milijona delavcev je bilo brez dela. Premogarji so začeli štrajk, ker podjetniki niso hoteli ustreči njihovim zahtevam. Šlo je za to le: Premogarji so bili na Angleškem tako, kakor pri nas, plačani po teži premoga, ki so ga izkopali. Kadar je ugodno, se da precej zaslužiti; če se pa pride do slabih krajev, kjer je treba odkopavati in razstreljevati mnogo drugega kamenja, je pa zaslužek po ti poti lahko sila majhen. Premogarji so zahtevali na Angleškem, naj se v vsakem slučaju plača delavcem za siht vsaj po pet šilingov, to je naših 6 K. Ker podjetniki niso hoteli nič slišati o tem, se je začel štrajk, jame so se izpraznile, izkopavanje premoga je popolnoma prenehalo in s tem se je začela vojska, ki je segla globoko v vse gospodarsko življenje. Premog je vsakdanji kruh za ladje, železnice, tovarne. Ker je zmanjkovalo premoga, so jele bolj poredkoma voziti železnice in zastajati tovarne, ugašati plavži. Štrajkujoči premogarji so na ta način pripravili ob delo ogromno število drugih delavcev. Zaslužka ni bilo; marsikje je zagospodarila blede lakota. Ker kurijo izključno s premogom, je umljivo, da so mnogokje zato, ker ni bilo kuriva, mrzla stala ognjišča. Vse je bilo vznemirjeno in ko bi bila ta reč še nekaj časa tako ostala, bi se bili začeli veliki nemiri in kri bi bila tekla v potokih. Lačni, obupani delavci bi ne bili imeli na svetu nič več izgubiti in pomagati bi si jeli s silo.

Ministrski predsednik Askvit je poizkušal doseči spravo med delavci

in delodajavci; in ko to ni šlo, je predložil zbornici zakon, po katerem naj bi za vsak kraj posebej komisija, v kateri bi bil en delavec, en delodajavec in od vlade določen predsednik, sklepala, katera bodi najmanjša plača, ki jo mora premogar na vsak način dobiti. Po ti poti so se pomirili delavci in se je odvrnila od Angleškega hujša nesreča.

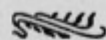
Prav je, da se malo ustavimo pri teh dogodkih. Vredni so, da se tudi mi vprašujemo, kakor se je vprašalo na Angleškem te dni: Kaj bo z redom in mirom na svetu? Države, ki slone samo ali vsaj pretežno na tovarnah, so vedno v nevarnosti. Za teden dni naj se ustavi premog, pa je vse narobe in ogromna premoženja se v kratkem lahko izgube. To je vpitja tudi pri nas: Ne bo bolje, dokler se tovarne bolj ne razširijo. Veliki obrt! Tako slišimo iz vsacega ogla, češ da prinaša samo ta denar v deželo. Toda dokler gre reč tako, kakor zdaj, pride ravno po velikem obrtu lahko tudi lakota in pomanjkanje.

Kmečko delo je edino stanovitno; na kmetih se ni še bati, da bi kdaj ponehale pridne roke. Zato pa kmet daje res vedno kruha; zraven pa brani mir in se drži rednega, pridnega življenja. Ponehalo bi pa delo tudi na kmetih, ko bi več ne neslo. Ali ni čudno, da tovarne izvajajo s kmetov neštete množice od stalnih razmer, da gredo na vulkan, kjer jih lahko vsak čas kaka majhna stvarca uniči.

Kaj je močnejše: častihlepje ali pohlep po denarju? Časih so bile vojske iz častihlepja, danes se vojskujejo države in stanovi le za denar. Grdo se gledata Nemec in Anglež, kdo bo več prodal svojega blaga in več naredil profita; Lah se bije za Tripolis, da bo tam naselil svoje ljudi in ž njimi povzdignil svoje kraljestvo. Med delavci in delodajavci vre neprestano. Kapita-

listi tišče, ker imajo in vporabljajo vsa sredstva, da bi si še več pridobili; delavci pa hočejo tudi boljših razmer. Kapitalistova moč je velika in težka, toda delavčeva je večja, ker ustavi lahko na mah kolesa gospodarskega življenja, da zastane ura, in da zagrozi s svojim črnim obličjem lakota in ž njjo upor in revolucija.

Ob takih časih mora poseči država vmes. Ob mirnih časih se obrača kakor pohlevna dekla napram kapitalistom. Nič se ne upa; pri nas na primer odklanja vlada zakon proti kartelom. Ko pa nastopi sila, mora poseči s silo vmes in priti celo tako daleč, kakor zdaj na Angleškem, da s postavo določa najmanjšo plačo. Kapitalisti ne sedo na varnem; viharji se zbero lahko vsak hip nad njimi. Askvit ni socialist, toda v skrajni nevarnosti si ni mogel drugače pomagati. Smemo se pa pač vprašati pri tem: Kdo pa ostane po ti poti res še gospodar kake reči? Lastnik premogokopa, tovarne, ki mu država nalaga, koliko mora plačati delavca, ni poseben imeniten v svojem lastništvu. Liberalne misli dozorevajo; to žanje gospoda, kar je sejala. Edini kmet, ki se je uprl liberalstvu, ki se drži krščanske vere in njenih postav, bo ostal trden in samostojen, ko se bo rušilo vse krog njega, še kmet naj se poliberali, pa je splošna revolucija neizogibna. Ali bodo to kdaj razumeli tisti, kateri vodijo države?

Socialni kurz S. K. S. Z.

Dnevni red soc. kurza, ki se vrši v dneh od 9. do 13. aprila v Ljubljani v Ljudskem domu, bo sledeči:

Torek: Od poldesete do polenajste ure: Zunanja politika, Dr. Korošec.

Od polenajste do poldvanajste ure: Centralizem in federalizem. Profesor Evg. Jarc.

Od poldvanajste do polene ure: Gospodinski kurzi. Minka Odlasek.

Od tretje do četrte ure: Verska vzgoja.

Od četrte do polšeste ure: Notranja kolonizacija. Dr. J. Adlešič.

Od polšeste do sedme ure: Orel in strelne organizacije. Dr. Cepuder; urednik Terseglav.

Od osme do desete ure: Seja Orlov: a) poslovnik; b) nastopi in c) »Mladost«.

Sreda: Od poldevete do poldesete ure: Agrarna politika. Poslanec Hladnik.

Od polenajste do polene ure: Socialna politika. Dr. Krek.

Od tretje do četrte ure: Organizacija žensk. Dr. Hohnjec.

Od četrte do polšeste ure: Igre in iger. Dr. Merhar; profesor Robida.

Od polšeste do sedme ure: Skrb za bolnike. Dr. Dolšak.

Od osme do desete ure: Dramatični poskusi na odru (ali igra).

Četrtek: Od poldevete do poldesete ure: Občinska politika. Dr. Lampe.

Od polenajste do polene ure: »Slovenska Straža«. Dr. Vrstovšek.

Od tretje do četrte ure: Treznostna organizacija. Urednik J. Kalan.

Od četrte do pete ure: »Čebelice«. Kaplan J. Sedej.

Od pete do šeste ure: Godba v izobraževalnih društvih. Kaplan Fr. Kogej.

Od šeste do sedme ure: Petje v izobraževalnih društvih. A. Svetek.

Od osme do desete ure: Občni zbor S. K. S. Z.

Petek: Od poldevete do polenajste ure: Poučni kurzi. Dr. L. Pogačnik.

Od polenajste do polene ure: Jugoslovanska Stokovna Zveza. Dr. Zajec.

Od tretje do četrte ure: Skrb za zdrava stanovanja. Dr. J. Adlešič.

Od četrte do pete ure: Izseljevanje in preseljevanje. Dr. Pegan.

Od pete do šeste ure: Skrb za otroke. Dr. J. Gruden.

Od šeste do sedme ure: Skrb za vajence. Al. Stroj.

Termin za zglaševanje do Velikega četrтка t. j. 4. aprila.

Vsakdo naj sporoči, ali želi, da se mu preskrbi tudi ceno stanovanje ter kosilo in večerja.

One prijave, ki nam dojdejo pozneje, bomo vpoštevali samo po možnosti.

Po vsakem predavanju se bo vršila prosta debata v obliki pogovora, kjer se bo pojasnilo vsako nejasno vprašanje.

Vabimo vse člane naših organizacij, da se tečaja udeleže. Pozivljamo pa k udeležbi zlasti one, ki so že ali pa žele postati voditelji naših organizacij ali vneti sotrudniki, ki jim je procvit naših organizacij pri srcu.

Odbor bo storil vse, da bo mogel nuditi udeležencem kar mogoče udob-

nosti glede stroškov, da bodo čim najmanjši, moralni uspeh pa čim največji.

Dolžnost vsacega društva bi bila, da odpošlje vsaj po enega odposlanca k tečaju. Prav gotovo pa naj se domenijo društva posameznih dekanij in okrožij, da pošljejo skupno nekaj delegatov, ki naj jim ponesejo domov bogatih navodil.

Priglaso naj se pošlje takoj na tajništvo S. K. S. Z. v Ljubljani, Ljudski dom.

Odbor S. K. S. Z.

Političen pregled

DRŽAVNI ZBOR.

V našem parlamentu še vedno ni prave jasnosti. Pač žele stranke dela, toda vsaka vleče v svojo stran, tistega, ki bi jih zedinil, ki bi ustvaril močno večino, pa ni; naša sedanja vlada ne zna tega. So pa res težave pri sestavi delovne večine. Nemci in Poljaki bi bili edini, ki bi brezpogojno vlekli vladni voz, pa ne morejo skupaj, dokler ni rešeno vprašanje vodnih cest. Temu se namreč še vedno upira velika večina nemških poslancev, ker vedo, da alpskim deželam, katere največ zastopajo, to ne prinese nikake koristi. Ker pa vendar niso hoteli popolnoma pretrgati skupnosti s Poljaki, so Nemci sklenili, da dovolijo prvo branje predloge. To pa je zopet vzbudilo hrup. Postavil se je proti temu odločno znani narodni kričar Wolf in radi tega sklepa izstopil iz nemško-nacionalne zveze, kar je vzbudilo splošno zanimanje. Wolfu ni ravno toliko za kanale, ampak za gospodstvo v njegovi radikalni stranki. Hud njegov tekmeč je poslanec Pacher; tega bi se rad iznebil. In kako? Tako, da bi ga spravil na ministrski stolček. Zato pa hoče sedaj zavreti vodno vprašanje in spraviti sedanjo vlado tem potom s tira, da se potem za Pacherja najde mesto.

Do Velike noči se bo zbornica preračila brez krize, toda jasnosti v položaju še ne bo. Še-le, če se posrečijo češkonemška pogajanja, na kar zopet upajo, in pa ko se končajo dunajske občinske volitve, bo mogoče upati na večjo jasnost. Po dunajskih občinskih volitvah, ki delajo krščansko-socialnim poslancom velikansko skrb, bodo stopili tudi krščanski Nemci na plan, ki jih ne bo mogla nobena vlada prezirati.

Brambna reforma.

Zbornica je te dni razpravljala nadalje o brambni reformi. Nastopili so v tej važni stvari govorniki vseh večjih strank in povedali svoje mnenje. Po večini vse stranke odobravajo reformo; bore se pa proti nekaterim napakam, ki bi bile na škodo prebivalstvu. Splošno se uvideva, da je večja moč naše armade nujno potrebna, če hoče naša Avstrija med svetovnimi silami sploh še kaj pomeniti.

Izmed slovenskih poslancev je govoril Pogačnik. Najprej se obrača proti Ogrom. Hoteli so pri debati o brambni predlogi utihotapiti znano resolucijo, po kateri bi ogrski državni zbor dovoljeval, da se smejo vpoklicati rezervisti. Ker bi ta resolucija, ki pomeni na Ogrskem toliko kakor zakon, lahko omogočila, da bi se naša Avstrija sploh ne mogla spustiti v vojsko, moramo Avstriji biti odločno na strani za pravice monarhije. — V imenu Slovensko-hrvaškega kluba je dalje izjavil, da bodo naši poslanci brambno predlogo presojali zgolj s stvarnega stališča. Zato pa zahtevajo, da nobena stranka za glasovanje o predlogi ne dobi kakih kompenzacij na škodo drugim.

Prvo branje brambne predloge je bilo končano v petek 22. in ta velevažni predmet odkazan brambnemu odseku.

Loterija preneha?

Loterija je v Avstriji vpeljana že od srede osemnajstega stoletja. Kmalu pa so spoznali višji krogi, da loterija le škodi gospodarskim močem prebivalstva. Že cesar Jožef je ukazal finančni upravi, naj proučuje to vprašanje. Cesar Leopold je naravnost obsodil to igro. V zbornici je pokojni dr. Roser 25 let ponavljal zahtevo, da se loterija odpravi. Vlada pa se je vedno pomišljala radi financ, ker ima od loterije vsako leto kakih 12 milijonov čistih dohodkov.

Sedaj pa je prišel finančni minister Zaleski z načrtom, da se ustavi novi namesto navadne loterije razredna. Bistvo razredne loterije je v tem, da so po določenem načrtu petkrat ali šestkrat žrebanja števil. Tolikokrat je tudi mogoče postaviti. Ker je za zadnje žrebanje prihranjenih največ dobitkov, zato je tudi loterija vabljiva, da sivec plačuje na isto število do konca, seveda vedno več. Stavo pričeti je mogoče le dvakrat v letu, dočim se je sedaj lahko stavilo dvakrat na teden. Je pa taka loterija mnogo dražja. Ko bode razredna loterija donasala državi vsaj trideset milijonov, bode ustavljena sedanja loterija.

Tegetthoff.

V četrtek 21. t. m. so izpustili v Trstu v morje novo avstrijsko vojno ladjo, ki so jo krstili na ime Tegetthoff. Ta dan je bil za avstrijsko mornarico pomemben, važen za celo državo. Avstrija je zadnja leta spoznala, kolike važnosti so za monarhijo južne pokrajine, ki leže ob morju. Videla je tudi, kako se Italijani vedno bolj pripravljajo, da nam iztrgajo primorske dežele. Zato je bila nujna potreba, da se je zavzela za povečanje naše vojne mornarice. Sklenili so, da se začno graditi velike bojne ladje imenovane dreadnought (dret-nat), kakor jih imajo vse druge države. Prvo tako ladjo so spustili v morje lansko leto, letos pa je prišla na vrsto že druga. Izdelani bodeta pa v enem letu zopet dve. Tako bo naša moč na

morju znatno zrastle, četudi še vedno Italijanov ne bomo dosegli.

Pri ti priliki so se zbrali v Trstu vsi visoki dostojanstveniki avstrijski. Prišel je tudi prestolonaslednik in mnogo drugih nadvojvod, dalje so bili mnogoštevilni poslanci in visoki uradniki. Ko so bile končane ceremonije, ki so pri blagoslovu nove ladje, začele so se mornariške vaje, kjer so se gostje lahko prepričali o sposobnosti našega brodogoja.

ANGLEŽI IN NEMCI.

V angleški zbornici je te dni govoril lord Churchill o napredku angleške mornarice. Povdarjal je, kako se vedno bolj kaže tekma med Nemci in Angleži. Nemci s silno naglico grade vedno nove vojne ladje, da bi bili varni pred Angleži. Ti seveda ne marajo zastajati in tako gre vedno več denarja, ki bi se krvavo potreboval drugje, za drage vojne ladje. Toda Angleži morajo skrbeti za premoč na morju. Dosedaj so se postavljali na načelo, da mora biti njihovo brodogojstvo večje kakor dveh drugih držav skupaj. Sedaj pa se hočejo vendar zadovoljiti s premočjo šestdeset odstotkov, tako da pride na sto nemških ladij 160 angleških. To premoč Angleži potrebujejo. Njihova država namreč leži na otoku in morajo vse kar potrebujejo, pripeljati na ladjah. Potrebujejo pa Angleži veliko. Liberalizem je pri njih ubil kmečki stan popolnoma. Doma zato za hrano ničesar ne pridelajo; kar vse morajo dobiti od drugod. Proizvedejo pa po svojih fabrikah silno blaga, ki ga morajo prepeljati čez morje v druge dežele. Za to pa je treba ladij in v obrambo trgovskega brodogoja močne vojne mornarice. Zakaj, če bi bili Angleži premagani na morju, lahko sovražniki njihovo deželno v nekaj tednih izstradajo in podati bi se morali, ne da bi na suhem počil en strel.

Najhujši tekmeč Angležev je pa Nemec, ki v trgovini vedno bolj odvzema Angležem dobiček, in zato si stoji nasproti v vednem strahu drug pred drugim. Nemci sedaj poleg brodogoja skrbijo tudi za pomnožitev armade na suhem. Ustanavljata se sedaj 2 nova armadna zbora.

Pričakovalo se je že, da Nemci in Angleži sporazumno sestavijo tekmo na morju in tako zmanjšajo stroške za mornarico. Toda ta govor lorda Churchilla kaže, da ni misliti na kaj takega. Na svetovni mir še davno ne bomo mogli misliti. Kako prav je torej, da se tudi pri nas okrepi armada in mornarica.

STAVKE.

Rudarska stavka na Angleškem, ki je nekaj izrednega v zgodovini sporov med delavci in delodajalci, je vzbudila kakor že poročano odmeve tudi na Nemškem. Ob Ruhri so začeli soc. demokratje čisto iz strankarskih namenov, zato pa stavka ne more prodreti. Stavkalo je 20. t. m. izmed 288.815 rudarjev 99.344. V nekaterih rudnikih je že končana. Širi pa se na Češkem, kar

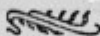
bi moglo postati nevarno za avstrijsko industrijo.

Vse večja kakor v teh krajih je stavka na Angleškem. Tu stavka sedaj en milijon rudarjev. Posledice te stavke čutijo sedaj po vsej Angliji. Ker je zmanjkalo premoga, morale so ustaviti mnoge tovarne delo in tisoče in tisoče delavcev je prišlo ob delo in kruh. Ustaviti so se morale razne paroplovbe in mnogo železnic je omejilo promet. Ker Anglija dobiva ves živžev iz tujih dežel in je sedaj promet ustavljen in pa ker ljudje, ki so prišli ob delo, nimajo denarja, začela se je v mnogih krajih lakota. To je za Angleško nekaj čudovitega, ker v tej bogati deželi kaj takega še niso videli.

Te dni upajo, da reši zbornica predlogo o minimalnih (najmanjših) plačah in potem se bodo dala uspešno rešiti pogajanja med delavci in delodajalci. S tem bo tudi stavka končana.

VOJNA.

Italijanski zunanji minister marchese di San Giuliano je vevlastem na njihovo posredovanje odgovoril menda jako miroljubno. To je tudi razumljivo, če se pomisli, kako so se Lahi s to vojno umezali. Vendar pa zahtevajo, da jim Turki vsaj proti odškodnini pustijo Tripolis in Cirenajiko. Končno bodo to najbrž tudi dosegli, ker z manjšim se ne morejo zadovoljiti, ko so že toliko zabili v te dežele. Turki seveda takih predlogov ne bodo sprejeli z veseljem, ker jih vojna skoro nič ne stane. Zato pa kljub posredovanju vevlasti upanje na mir ni preveč zrastle.

Kranjski deželni zbor.

Sklep seje dne 13. februarja 1912.

Po debati o proračunu pride na vrsto poročilo kmetijskega odseka, ki se tiče

regulacije Kamniške Bistrice.

Poročevalec J. Lavrenčič poroča o tej gospodarsko zelo važni zadevi jako zanimivo.

Zakonski načrt,

ki ga kmetijski odsek predlaga, določa bistveno sledeče:

Upravno gorske reke Kamniška Bistrica med Duplico in izlivom v Savo po načrtu, ki ga je napravil stavbni oddelek c. kr. deželne vlade, je izvršiti kot deželno podjetje. K stroškom tega podjetja, proračunjenim na 1.963.000 K, prispevajo:

1. Državni melioracijski zaklad po zakonu z dne 4. januarja 1909, drž. zak. št. 4, s 50 odstotki do najvišjega zneska 981.500 K s pridržkom ustavne odobritve;
2. deželni melioracijski zaklad po zakonu z dne 14. marca 1911, dež. zak. št. 15, s 30 odstotki v znesku 588.908 K;
3. državna vodnogradna uprava z 10 odstotki v znesku 196.300 K s pridržkom ustavne odobritve;
4. državna cestna uprava z 2 odstotkoma v znesku 39.260 K s pridržkom ustavne odobritve;
5. drugi udeleženci z 8 odstotki v znesku 157.040 K, od katerega odpade na:
 - a) udeležene občine 15.952 K,
 - b) okrajnocestni odbor kamniški 11.780 K,
 - c) okrajnocestni odbor brdski 6450 K,
 - d) udeležene posestnike vodnih naprav 15.704 krone,

d) neposredno udeležene zemljiške posestniki 107.154 K.

Pod a) navedeni prispevek 15.952 K zlože sledeče občine, in sicer:

Šmarca 500 K, Volčji Potok 400 K, Radomlje 700 K, Homec 650 K, Jarše 900 K, Domžale 9600 K, Podrečje 1350 K, Brezovica 102 K, Ihan 500 K, Dol 1150 K, Dolško 100 K.

Poročevalec izvaja dalje, da žalibog ta zakonski načrt ni povsem popoln, ker ne upošteva potrebo regulacije pri izviru reke, v Stranjah in od Kamnika do Duplice. Zato je odsek sklenil primerno resolucijo.

Poročevalec nato predlaga v imenu kmetijskega odseka:

1. Zakonskemu načrtu o uravnavi Kamniške Bistrice se ustavno pritrdi. 2. Deželnemu odboru se naroča, da izposluje načrtu zakona Najvišjo sankcijo. — Kmetijski odsek končno priporoča, da visoki deželni zbor sprejme resolucijo, katero je stavil v odseku podpisani poročevalec, glasečo se: »Deželnemu odboru se naroča, da oskrbi kakor hitro mogoče, načrt in proračun za uravnavo Kamniške Bistrice, in sicer delno pri nje izvirku in Stranjah, ter celotno od c. in kr. praharne v Kamniku do Duplice.«

Dr. Krek pravi, da bo glasoval za ta važni zakon s hvaležnostjo do kmetijskega ministrstva, ki nam je šlo na roko, z ogorčenjem pa nasproti ministrstvu za javna dela, ki ni samo nič pomagalo, ampak delo skušalo le zavirati. Predlaga obenem resolucijo, da se deželnemu odboru naroča, da pri regulaciji Bistrice vzame v pretres tudi, kako bi se regulirali tudi njeni pritoki in melioriralo ozemlje v njenem porečju.

Pri glasovanju se sprejme zakon ter resolucija odseka in dr. Krekova.

Nato pride na vrsto zakonski načrt o dolžnosti

vzdrževanja ograj,

o katerem poroča poslanec Piber. Načrt določa bistveno sledeče:

Dosedaj so dolžne vzdrževati ograje (plotove, järke, zide, žive meje) tiste občine, pod-občine, vasi, soseske ali posamezni zemljiški posestniki, kateri so po dozdu v občini običajni navadi dejanski oskrbovali to ograjo ali katerim se vsaj da dokazati prejšnje vzdrževanje ograje, četudi bi bila zdaj ograja iz katerega si bodi vzroka opuščena.

Obstoječe zasebnopravne obveznosti za vzdrževanje takih ograj ostanejo neizpremenjene. Pri pašnikih, ki se nanovo napravijo po začetku veljavnosti tega zakona, morajo ograje oskrbeti in vzdrževati lastniki teh pašnikov.

Ako so kulturna zemljišča vsled zane-marjanja ali nevzdrževanja ograj ogrožena, ima občinski predstojnik pozvati obvezanca, da popravi ograjo v primernem roku. Ako se temu pozivu ne zadosti, naj občina, in sicer na stroške zavezanca popravilo izvrši.

Ako zadane dolžnost vzdrževanja takih ograj občino, podobčino, vas, sosesko ali agrarsko skupino, se razdele dotični stroški med zavezance razmerno po zmislu občinskega reda.

Glede prisilne izvršitve in glede prisilnega izterjanja stroškov veljajo določila občinskega reda.

Poročevalec priporoča v imenu kmetijskega odseka, da se zakonski načrt sprejme in se mu izposluje najvišje odobrenje.

Sprejeto.

Piber poroča nadalje v imenu kmetijskega odseka o izpremenjenem načrtu zakona glede

izboljšanja pašnikov,

ki slove v sedanji obliki bistveno sledeče:

V pospeševanje podjetij, ki jim je namen izboljšati pašnike in olajšati njih porabo, se smejo podeljevati podpore iz javnih (državnih in deželnih) sredstev po naslednjih predpisih.

Določila tega zakona so veljavna samo za tiste pašnike, ki ne spadajo sprico pripadnosti h kaki planini pod zakon z dne 26. maja leta 1909, dež. zak. št. 18, o varstvu planin in pospeševanju planšarstva.

Za izboljšavo pašnega sveta in olajšavo njegove porabe prihajajo zlasti v poštev:

1. naredbe, s katerimi se obvaruje svet;
2. naredbe, s katerimi se goji svet (namakanje in osuševanje, trebljenje, požiganje, krčenje, hranjenje in poraba gnojaj);

3. naredbe za boljše obdelovanje (naprava potov in stez, napajališč, napeljava vode, ograje, hlevi itd.).

Prispevki, ki jih daje dežela za te izboljšave, znašajo praviloma pri pašnikih, ki so v posesti posameznikov, do 20 odstotkov, pri pašnikih, ki so v posesti občin, združenj in drugih, do 30 odstotkov dejanskih stroškov za naprave.

Omenjene podpore se smejo dovoliti le tedaj, če dotični prosilci, še predno se poprimajo dela, predložijo svojo prošnjo za podpore deželni odboru in, ako iščejo državnih sredstev, poljedelskemu ministrstvu ter se zavežejo, da bodo ob ugoditvi prošnji po načrtu izvršili izboljšave, storjene naprave redno vzdrževali in da ne bodo izboljšanih pašnikov poslej odtegnili svojemu namenu.

V prošnji za podporo je popisati pasišča, ki so določena v izboljšavo, po njih legi in velikosti, navesti njih zemljiško-knjižno oznamenilo ter imena in stanovašišča posestnikov ali sodelavnikov in, ako je kaj takih, tudi velikost njih deležev. Pri pašnih zadržgah je predložiti poverjen prepis pravil. Dalje je razložiti način, obseg in primernost nameravanih naredb in o njih priložiti načrte ter proračune stroškov.

Izvrševanje določil tega zakona je, dokler se drugače ne ukrene, izročeno agrarskim oblastvom.

Predloge za podelitev podpor je podajati pri krajnem komisarju.

Polovica dovoljene podpore se praviloma izplača ob pričetku dela, ostanek pa šele tedaj, ko je dognano, da so docela izvršene izboljšave, ki jih je bilo opraviti, in ko so se pregledali tudi računi o stroških.

Poročevalec priporoča, naj se zakon sprejme in izposluje sankcijo.

Sprejeto.

Jaklič poroča v imenu upravnega odseka o samostalnem predlogu posl. Jakliča, Bartola, dr. Pegana in tov. zaradi otvoritve novih postaj in postajališč na dolenski železnici in priporoča sledeči predlog odseka:

Deželni odbor naj takoj stopi v dogovor z upravnim svetom dolenskih železnic in železniškim ministrstvom zaradi ustanovitve postaje v Zlebiču, postajališča v Lipovcu in razširjenja postajališča v Stari cerkvi. — 2. Zastopniku deželnega odbora v upravnem svetu dolenskih železnic se naroča, da z vso odločnostjo urgira ustanovitev omenjenih naprav. — 3. Deželni odbor se pooblašča prispevati po potrebi primeren znesek iz garancijskega zaklada dolenskih železnic za ustanovitev katere omenjenih postaj.

Lavrenčič priporoča resolucijo, da se deželnemu odboru naroča, naj dela na to, da se vlak na kamniški železnici, ki odhaja ob 11. uri 50 min. dop. iz Ljubljane in ob 2. uri 40 min. pop. iz Kamnika odhaja, stalno upelje. Predlog odseka in resolucija Lavrenčičeva se sprejmeta.

Dr. Žitnik kot poročevalec finančnega odseka poroča o prošnji Lichtenthurnovega dekliškega sirotišča in predlaga sledeče:

1. Prošnji sirotišča baronice Lichtenthurnove za draginsko doklado se ne ugodi. — 2. V odplačilo dolga za šolsko poslopje se dovoli petletna podpora po 3000 kron pričenši z letom 1912.

Sprejeto.

Isti poroča o prošnji oskrbnika Jeranove dijaške mize za podporo in predlaga sledeče:

Prošnja oskrbnika Jeranove dijaške mize za podporo se odstopi deželnemu odboru v primerno rešitev.

Sprejeto.

Kobi poroča o poročilu finančnega odseka glede pobiranja 149odstotne doklade po davčni občini Kal v krajni občini Šmihel pri Postojni in predlaga sledeče:

1. Za pokritje prispevka za splošne občinske potrebe kakor tudi za pokritje potrebščine za obrestovanje in odplačilo posojila za novo šolo na Kalu in za novo gospodarsko poslopje pri župnišču v Košani se dovoli za leto 1912 pobiranje 149odstotne doklade na vse davčni občini Kal v krajni občini Šmihel pri Postojni predpisane direktne davke razun

osebne dohodnine. — 2. Deželnemu odboru se naroča, da izposluje temu sklepu Najvišje odobrenje.

Sprejeto.

Isti poroča o prošnji občine Sv. Križ pri Kostanjevici za pobiranje nad 100odstotne doklade in predlaga sledeče:

1. Občini Sv. Križ pri Kostanjevici se dovoli leta 1912. v pokritje občinskih in šolskih potrebščin pobirati na vse direktne davke razen osebne dohodnine zaprosene doklade. — 2. Dež. odboru se naroča, da temu sklepu izposluje Najvišje potrjenje.

Sprejeto.

Deželni glavar odredi nato tajno sejo, v kateri se rešijo različne osebne prošnje. Seja se nato zaključí.

LISTEK

Skrivnostni dogodki v „Čarovniškem gorovju“.

(Iz nemškega.)

Med najstarejše naselniške rodbe, ki so se bile naselile v zahodnem delu Kapske kolonije v južni Afriki, je spadala družina gospoda Vilijera. Njegova obširna posestva so se razprostirala v bližini mesteca Vorcestra. Iz njegove farme se je nutil človeškemu očesu krasen razgled na dolgo verigo »Čarovniškega gorovja«, ki se je na severni strani prostrane ravnine kakor gigantsko zidovje dvigalo v oblake. Težko bi bilo najti kje kako drugo gorovje, ki bi bilo s tako skrivnostno privlačno silo vplivalo na človeka, kakor ravno te divje višave. Zakaj ne samo lesketajoče se barve skalnih vrhov in čarobno menjavanje barv ob solnčnem zatonu, ampak pred vsem mračne in grozeče skalne globeli, ki so bile ostremu očesu dobro vidne kljub veliki razdalji, so dajale celemu impozantnemu prizoru nek skrivnosten značaj.

Ta lepi in nenavadni razgled in pa prijazna in gostoljubna osebnost gospoda Vilijera sta mu pridobila v kratkem mnogo obiskovalcev, gostov in prijateljev. In tako ga vidimo nekega večera sedeti na verandi pred hišo v družbi prijatelja iz Evrope, ki se je takrat dalje časa mudil v Vorcestru in večkrat obiskoval gospoda Vilijera. Oči obeh so bile uprte na gorovje, ki je žarelo v žarkih zahajajočega solnca. Oba sta molčala. Kar naenkrat se zgane gospodar, kakor bi se nečesa domislil se obrne proti svojemu gostu: »Gotovo ste že zapazili, da sem se vedno branil ugoditi vaši želji in vas spremeljati na poti v gorovje. Bil sem neodločen, ali naj vam pojasnim vzrok svoje nenaklonjenosti nasproti oni pokrajini ali ne. Toda sedaj, ko se bliža dan vašega odhoda v domovino in predno se ločiva, sem sklenil, da vam razložim vzrok svojega ravnanja, ki se vam bo pa gotovo zdel nekoliko zagoneten. Ker se, kakor mislim, na zemlji ne vidiva nikoli več, zato bi rad, da bi se v Evropi ne spominjali name kot na posebnega in čudaka.«

Ko ga je nato prijatelj zagotovil, da bo znal ceniti njegovo zaupanje in da bo vse, kar mu sedaj pove, ohranil zase, odvrne gospodar: »Ne mislite, da je dogodek, o katerem vam hočem govoriti, kaka skrivnost. Menim, da bom storil celo dobro delo, če vas prosim, da to v svoji domovini poveste tudi drugim ljudem, da se bodo znali varovati podobnih strašnih izkušenj, kakršne je moral pred dvema človeškima rodovima doživeti naš kraj. In če pravim »kraj«, ne mislim s tem prijaznega mesteca, ki leži v naši bližini. V onih časih, o katerih vam hočem govoriti, so se iz širne ravnine le tuintam dvigale posamezne, priproste naselniške koče. Med temi je bila tudi farma mojega očeta in jaz sem potem kakor že od mladih nog naprej znan s to okolico. Predaleč bi me pa zavedlo, ako bi vam hotel slikati vse podrobnosti našega tedanjega življenja; zato vam hočem povedati le zgodbo dveh dni iz svojega življenja, ki sta mi še tako živo v spominu, kakor bi med njima in med danes ležalo le nekaj tednov.

Ali vidite tamkaj ob vznožju Čarovniškega gorovja ono temno liso? Prijatelj, kateremu je veljalo vprašanje, je pritrdil, ne da bi obenem povedal, da je bil že sam enkrat na onem mestu in da se mu je zdelo, kakor da bi bilo tam pred mnogimi leti stalo že davno izginulo domovje. Do sedaj si namreč nikdar ni upal na starega Vilijera glede tega staviti kakega vprašanja, ker je vedno, kadar je govor nanesel na to gorovje, skoraj opazil, da se je sivolasemu farmerju zresnilo čelo in njegovo oko z neko tajinstveno žalostjo zrlo proti goram. Zato pa je bilo njegovo presenečenje še večje, ko je Vilijer sedaj nadaljeval:

»Na onem kraju je pred več kakor šestdesetimi leti stala hiša družine, ki je živela z nami v tesnem prijateljstvu. Viljem Vajk, edini posestnikov sin, takrat še deček pri desetih letih, se je bil prav posebno navezal name, ker je imel doma samo dve sestri in smo bili mi kljub znatni razdalji najbližji sosed njegovega očeta. Z njim sem prelazil ravnino na vse mogoče strani, in kakor je bilo pri dečkih naše starosti popolnoma naravno, so naju mikali zlasti oni kraji, o katerih sva pričakovala, da doživiva nekaj nenavadnega in izvršiva kak junaški čin. Vse sva prehodila, le v gorovju nisva bila še nikdar, ker so nama stariši obisk onih divjih krajev strogo prepovedali, to pa zaradi tega, ker so imeli leopardi in velike afričanske kače ondod svoje domovanje in je bil lahko v življenjski nevarnosti, kdor se je izgubil v teh samotnih dolinah in globelih. Lahko si mislite, da je bilo vsled te prepovedi najino hrepenenje, videti ta skrivnostni svet, vedno večje in silnejše. Dolgo si nisva upala zoper očetov ukaz. Ko se pa nekega dne moj in Viljemov oče odpeljeta z doma in sta se imela vrniti šele proti večeru, pride Viljem in predlaga, naj porabiva krasno priliko in

napraviva že toliko časa nameravani izlet v gorovje, ki nama ga je domišljija slikala kakor tuje, neznano začarano kraljestvo. Ni ga stalo mnogo truda, da me je pregovoril, in ko sva bila nekaj streljajev oddaljena od doma, sva jo hitrih korakov ubrala proti gorovju. Dobro uro potem, ko sva zapustila hiše zadnje naselbine, sva stopila v ozko dolino, po kateri je proti ravnini med grmičevjem in nizkim drevjem stremela potokova struga in se na drugi strani polagoma vzpenjala med skalnatimi stenami. Reči moram, da naju je to, kar sva tu videla, zelo razočaralo.

Nobena onih redkih živali, ki nama jih je prej v bajnih barvah slikala najina fantazija, nama ni zastavila pota, in ko sva že dobro uro sledila strugi notri med gorovje, so se pojavile posledice tega razočaranja v družbi z učinki popoldanske vročine in posledica obojega je bila nepremagljiva utrujenost in zmučenost. Viljem, ki je zapazil mojo oslabeledost, mi je svetoval, naj ležem za nekaj časa pod skalni pomol, ki je dajal nekoliko brambve pred pekočimi žarkmi; sam pa je hotel nadaljevati svojo pot po dolini in mi obljubil, da se kmalu vrne in me pokliče.

Ne spominjam se več, koliko časa sem ležal v senci skalnega pomola, ko sem se po krepilnem spancu zopet zbudil, vendar pa je moralo preteči nekaj ur, odkar me je bil zapustil moj prijatelj, kajti vsa dolina je že ležala v temni senci in le najvišji vrhovi oddaljenih gora so se še svetili v zadnjih žarkih zahajajočega solnca. Pokrajina, ki naju je popoldne tako malo zanimala, je sedaj v svojem globokem molku, ki je vladal nad samotnimi prepadi, in odsevajoč v čudovitih svetlobnih barvah, ki so se igrale okrog nebotičnih hrbov, budila v moji duši nek nenavaden čut strahu in bojazni. K bojazni se je pa še priselila skrb za tovariša, o katerem kljub njegovi obljubi, da se v kratkem vrne, ni bilo duha ne sluha. Že sem se hotel splaziti izpod skale, ki me je dosedaj varovala pekočih solnčnih žarkov, da bi mu s klicanjem dal kako znamenje, po katerem bi se mogel ravnati, če bi se bil, kar sem tudi slutil, izgubil v kaki stranski dolini. Toda ko s stegnem skozi odprtino pod skalo svojo glavo, tu zagledam nekaj, ča mi je pri tej priči zastala kri po žilah. Ob tej steni doline, na kateri se je nahajalo moje ležišče, komaj sto korakov od mene, sem zapazil, kako se je zmajalo nizko grmičevje in med zeleno travo, ki jo je zibal večerni vetrič, se je pojavila glava, ki ni bila prav nič podobna človeški, glava, kakršne še nisem videl v svojem življenju. Okrog strahovitega obraza je plapolala nenaadno dolga bela griva in potuhnjene oči te čudovite pošasti so zrle, kakor se mi je zdelo, naravnost po dolini navzdol, prav v isti smeri, kjer sem tičal jaz v svojem skrivališču. Smrtna groza me je obhajala in v nekaj sekundah sem prevdral vse možnosti, kako bi zbežal iz nesrečne doline. Prikazni, ki je

bila med tem zopet izginila, si nisem mogel drugače razložiti, kakor da sem jo smatral za eno izmed onih orjaških opic, o katerih velikosti in divjosti mi je svojčas zdravnik iz mesta pravil cele povesti in dogodbe. Res je bilo, da mi je pripovedoval, da žive te zverine daleč severno od naše pokrajine, a po mojih otroških mislih se mi je vendar zdelo popolnoma verjetno, da se je katera teh pošasti priklatlila tudi v divje Čarovniško pogorje.

Po kratkem, a mučnem prevdanku sem prišel do sklepa, počakati, da se popolnoma znoči, potem pa kolikor mogoče brezslušno zapustiti te nevarne kraje. Kakor večnost dolge so se mi zdele one četrtinke ure, ki so minule, predno je nastala trdna tema, in sem jaz nepremično tičal v svojem skrivališču. Kolikor mogoče tiho sem potem splezal ob skalovju navzdol; z največjo previdnostjo sem stavil eno nogo pred drugo in tako prehodil prvi kos svojega pota. Tu me pa zopet pograbi groza in ne meneč se za oddaljeno tuljenje roparskih živali in lajanje pavijanov in drugih prebivalcev gorskih višav sem dirjal dalje čez drn in strn, kolikor so me nesle moje noge. Pri vsem tem pa je vendar preteklo nekaj ur, predno sem krvaveč iz različnih ran zagledal v ravnini razsvetljena okna naselniških koč. Ko sem končno z največjim naporom dospel do domače hiše, sem ugledal očeta s sosedom, ki sta se bila ravno namenila, da odjezdita iskat mene in mojega tovariša, o katerem sem izvedel, da se še ni vrnil. Strome, karajoče besede, ki sem jih čul iz ust očetovih, so ostale brez vpliva name; zdele so se mi brezpomembne v primeri z groznimi rečmi, ki sem jih bil ta večer doživel. Strah, ki sem ga prestal, me je tako prevzel, da nisem mogel ničesar povedati o svojih doživljajih in da so me celo noč mučile grozne sanje. Kaj je bilo z mojim prijateljem, nisem vedel. Toda ko so drugi menili, da je gotovo kam zašel in da ga drugo jutro z družbenimi močmi kmalu zopet najdejo, tedaj se nikakor nisem mogel iznebiti tajne, temne slutnje, češ, kaj pa, ako bi bil pojav onega zagonetnega bitja v kaki zvezi z nenedoma izginolim prijateljem.

× × ×

Drugo jutro na vse zgodaj me zbudi oče z besedami: »Vstani in pripravi se, da nas spremljaš v gorovje po poti, po kateri sta hodila včeraj z Viljemom.« Kmalu nato se je proti gorovju pomikala naša četa, pri kateri so bili večinoma vsi moški iz sosednjih naselbin. Ko smo dospeli v dolino, so začeli posamezni skrbno preiskavati tla, da bi po morebitnih sledovih dognali, če je zabredli Viljem prekoračil na kakem kraju potok ali grmičevje. Toda kljub vsem naporom ni bilo mogoče odkriti niti najmanjšega znaka, ki bi bil pričal o njegovi prisotnosti; tako smo počasi dospeli prav do onega mesta, kjer me je bil Viljem pretekli dan zapustil.

Nekateri izmed naših spremljevalcev so poskušali splezati v stransko globel, ki je ležala nekoliko nad mojim včerašnjim ležiščem. Ravno kar so nam izginili izpred oči, tu udari naenkrat na ušesa prestrašen klic. Brzo smo hiteli za njimi in komaj smo bili mimo ovinka, kar se nam pokaže pretresljiv prizor. V rokah njegovega očeta, obkroženega od onih, ki so bili prvi prodrli v globel, je počivalo telo mojega prijatelja, in takoj na prvi pogled sem spoznal, da je bilo brez življenja.

Njegov suknjič je bil raztrgan in na prsih je zevala široka, s strjeno krvjo pokrita rana. »Ubog! dečko, gotovo je plezal za kako rastlino ali živaljo, pa je izpodrsnil,« je pripomnil tiho eden izmed mož zdravniku, ki je bil sklonjen nad mrličem in preiskoval rano na prsih. »Na ostri skali, čez katero je padel, je dobil smrtno poškodbo, saj na onem ostrim skalnem robu se še poznajo krvavi sledovi.«

Ko smo tako, vsi prevzeti od groze in žalosti, nemo zrlji na mladeničevo mrtvo truplo, sem zdajci zapazil, kako je zdravnik prestrašeno planil kvišku in z glavo majaje sam pri sebi mrmral: »V tem kraju, da, skoraj ni mogoče verjeti!« Nato je vstal in globoko zamišljen sledil sprevedu, ki se je z dečkovim truplom počasi pomikal v dolino.

V trenutkih, ko kak nenavaden dogodek do skrajnosti pretrese človekovo dušo, se tudi posameznosti in neznatne stvari bolj živo kakor drugače vtisnejo v spomin. Tako je tudi meni prav do danes ostala v spominu še vsaka beseda pogovora, ki se je med potjo razplel med zdravnikom in mojim očetom, ki je mene peljal za roko, in tako živo se tega spominjam še danes, kakor da bi od takrat preteklo le nekaj tednov in ne šestdeset let. Kakor bi me naganjala neka nevidna notranja sila, sem začel očetu pripovedovati, kaj sem prejšnji dan videl iz svojega skrivališča.

»Molči že enkrat o svojih neumnostih,« je zarentačil nad menoj in proti zdravniku se obrnivši nadaljeval, kakor bi me hotel opravičevati: »Ni še dovolj nesreče in sedaj nam hoče ta mladič še kvasiti o izrodkih svoje razgrete domišljije.«

Toda kako se je oče začudil, ko mu je zdravnik polglasno odvrnil: »Pustite ga pripovedovati, morda ni to, kar je videl, edino plod razvnete otroške domišljije. Kaj pravite, kaj je vzrok smrti nesrečnega dečka?«

»No, da se je v skalovju ponesrečil, kakor je prej eden izmed mož omenil; rana je pač taka, da ni živel dalje kakor še eno minuto po padcu.«

»Kako si pa potem razlagate čudno dejstvo,« odvrne zdravnik, »da manjka dečku srce?«

(Dalje prih.)

RAZGLED PO DOMOVINI

Častitim somišljenikom Slovenske Ljudske Stranke Zvršilni odbor S. L. S. je v svoji seji dne 22. marca izključil iz stranke Miko Jeljkota, župana v Grbljah, ker je delal, dasi je bil celo zaupnik S. L. S., ob zadnji deželnozborski volitvi za liberalca Mazzelleta. — Vsi somišljeniki S. L. S. se tedaj pozivljajo, da imenovanemu v političnem oziru prav nič več ne zaupajo.

Duhovniške vesti iz Štajerske. G. Ferdo Ciuha, kaplan v Laporju pri Slovenski Bistrici, je dobil župnijo Selnica ob Dravi. — G. Mihael Golob, kaplan pri Novi Cerkvi, je odšel v Ameriko.

Na Savi je umrl dne 23. t. m. ob 11. uri dopoldne vlč. g. župnik Josip Koblar v najlepši moški dobi. Pobralla ga je pljučnica. Z njim je izgubila župnija svojega vnetega dušnega pastirja, ljudstvo svojega prijatelja in duhovniki svojega ljubeznivega tovariša. Bodi mu lahka zemlja! N. v m. p.

Najlepše velikonočne kolače bodo spekle naše gospodinje, ako zamesijo z drožami (presgermom) v korist »Slov. Straže« iz drožarne I. Košmerl, Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 8. Torej kupujte le te drože in zahtevajte jih povsod.

Oddaja del za kapnice in vodnjak. Deželni odbor kranjski je oddal napravo kapnic v Brezju in Gradacu, občina Sv. Križ pri Kostanjevici, »Prvi kranjski podjetniški družbi« v Ljubljani, one na Vel. Vrh na Blokah pa Ivanu Useniku. Vodnjak v Vel. Orehku, občina Šmihel-Stopiče, bo pa napravil mojster Andrej Frantar.

Spremembe glede orožnih vaj. Graško deželnoobrambno poveljstvo je določilo, da se vrše orožne vaje za deželne brambovce po sledečem redu: polk št. 3 in št. 5 dne 3. junija; štev. 26 dne 27. junija; št. 27 dne 29. aprila, 3. junija in 20. julija.

»Dekle z biseri« na »Ljudskem odru«. Prihodnjo nedeljo, 31. marca, uprizore igralci »Ljudskega odra« novo slovensko dramo, ki je posneta iz znane in splošno priljubljene povesti »Dekle z biseri«. Slovenski pisatelj jo je predelal v krasno žaloigro v petih dejanjih. Obiskovalci te izredne prireditve bodo imeli na cvetno nedeljo priliko z lastnimi očmi gledati dogodke in pa osebe, ki so jih v povesti imeli le v duhu pred seboj. Ker je uprava »Ljudskega odra« poskrbela vse, da se igra v vsakem oziru izvrši najlepše in najpopolnejše, ni dvoma, da bo prihodnjo nedeljo »Ljudski oder« napolnjen do zadnjega kotička. Posebno mnogo obiskovalcev se pričakuje z dežele. Povest je izšla, kakor znano, v podlistkih dnevnika »Slovenca« in se dobiva se-

daj kot celotna knjiga v »Katoliški Bukvarni«.

Mlekarski tečaj za ženske. Deželni odbor kranjski priredi na Vrhniki mlekarški tečaj za ženske, ki bo trajal od 15. aprila do 15. julija 1912. Namen tega tečaja je, ženske učiti molže in krmjenja živine kakor tudi vežbati jih v ravnanju z mlekom, preiskovanju mleka, dalje izdelovanju masla in mehkega sira ter pomivanju posode in snaženju mlekar. V tečaj se sprejme dvanajst učenk, ki jim preskrbi deželni odbor prosto stanovanje na Vrhniki in plača polovico stroškov za hrano, ki jo bo dajala Gospodinska šola na Vrhniki za 1 krono na dan. Prošnje za sprejem v tečaj je vlagati najkasneje do 10. aprila 1912 na deželni odbor kranjski v Ljubljani.

Uboj v Zagorju ob Savi. Dne 22. marca je v Zagorju ob Savi neki neznanec udaril z železnim drogom po glavi rudarja Jožefa Kokalja s tako silo, da se je Kokalj nezvesten zgrudil. Kokalja so prepeljali v deželno bolnišnico, ker ga niso mogli spraviti k zavesti ter je naslednji dan, v soboto, umrl, ne da bi bil povedal ime svojega ubijalca.

Velika nezgoda v Kranjski gori. V petek, dne 22. t. m., zjutraj so šli vozniki in delavci Ivana Zakotnika v planino nakladat hlode, na katerih je ležal precej debel sneg. Naenkrat se utrgajo hlodi in sneg ter potlačijo tri delavce, ki jih hudo poškodujejo. Janezu Plešu je zlomilo dvakrat nogo, Francu Koširju pa nogo in rebra, Lovrenca Mraka je na zgornjem životu zelo poškodovalo. Vse tri so morali prepeljati na saneh domov.

Uboj ali nesreča? V Jaršah pri Mengšu so našli pri novem pokopališču nezvestnega nekega neznanega človeka. Imel je prebito glavo. Ker se ni zavedel, so ga oddali v deželno bolnišnico. Kdo je in kako je prišel do rane na glavi, se še ne ve. Da bi se izvršil uboj z roparskim namenom, se ne more sklepati, mogoče ga je kdo udaril iz maščevanja ali pa se je mož sam ponesrečil. V soboto, dne 23. t. m., je neznan mož v deželni bolnišnici umrl.

Surov sin. Pred nekaj dnevi je prišel v Št. Vidu pri Planini na Štajerskem stanujoč kočar Janez Doberšek iz Planine domov. Ko je stopil v sobo, je videl, kako je njegov sin Janez z nekim polenom pretepal pri njem na obisku se nahajajočo teto. Oče in druga dva sina, Adolf in Alojz, ki sta istočasno z očetom vstopila v sobo, so spravili suroveža na prosto. Zunaj je Janez pograbil precej velik kamen in ga s tako močjo vržal očetu na glavo,

da se je oče nezvesten in krvaveč zgrudil. Sina sta rešila očeta iz suroveževih rok.

Iz sovraštva ga je nevarno obstr. III. Klepar Fr. Pohajač je šel te dni iz Lokrova pri Celju v Dobrno. V gozdu ga je dohitel prevzihtkar Jakob Jovan. V nastalem prepiru je Pohajač potegnil revolver ter oddal dva strela proti Jovanu. Jovan se je, zadet v spodnji del telesa, zgrudil na tla, vendar pa je zopet vstal in začel bežati. Pohajač je takel za njim ter oddal proti njemu še več strelcev in ga še tolkel z revolverjem po glavi. Smrtno ranjenega so ga našli na cesti kmetje, ki so ga spravili na njegov dom.

Požig. Iz maščevanja je zažgal v mariborski okolici hlapec Janez Kapun gospodarsko poslopje posestnika Franca Roškarja, ki je popolnoma pogorelo. Škoda znaša 7000 kron.

Žganje ga je umorilo. V četrtek, dne 14. marca, zjutraj so pri Črničah na Vipavskem našli v cestnem jarku mrtvo truplo nekega Berbuča iz Sela, ki je v sredo zvečer v Črničah popival. Mož, ki je bil okrog 60 let star in udan žganju, je našel žalostno smrt v cestnem jarku.

Dve veliki nesreča v Gorici. Ivan Cappellani je bil čuvaj pri tvrdki z lesom Mann in Rossi. Dne 17. marca je stal zraven voza, na katerega so nakladali les. Kar naenkrat se je voz zvrnil in podsul Cappellanija. Težko ranjenega so prepeljali v bolnišnico, med potjo je pa revež umrl. — Na južnem kolidvoru se je pa ponesrečil delavec Anton Petkovšek iz Rojana. Stisnil ga je vagon. Petkovšek je nevarno ranjen na spodnjem delu telesa. Ko se je v bolnišnici zavedel, je rekel, da ne ve, kako se je nesreča zgodila.

V Ameriki umrli Slovenci. V Clevelandu je umrl za srčno kapjo rojak Josip Puterle, star 48 let, doma iz topliške fare, vas Dolnji Dol na Dolenjskem. V Ameriko je prišel pred dvajsetimi leti. — V Springfieldu, Ill., je umrl Ferdinand Glacar za enako boleznijo, doma iz Kuma na Kranjskem, star 58 let in je bil v Ameriki kakih osem let. — V Milwaukee, Wis., je umrla dne 24. februarja Slovenka Marija Kuračin, rojena Bergant, doma iz Strmca, fara Šmarjeta na Dolenjskem. — V Elkhartu, Ind., je umrl Slovenec Matevž Jazbec.

Perutninarska razstava se odpre v Ljubljani 30. t. m. ob desetih dop. na vrtu »Uniona«. Dekoracije so jako lepe in napravijo gotovo najlepši vtis na obiskovalce. Najlepše dekoracije bodo tudi razni krasni ptiči in druga športna in eksotična perutnina, ki so razstav-

ljena poleg koristne. Razun naših kranjskih plemen bodo razstavljena mnoga druga k nam vpeljana in pri nas že aklimatizirana plemena. Nekatera so naravnost krasna in vzbude govtovo zanimanje in občudovanje. Ta razstava bo dokaz javnosti, da smo prišli tudi na tem polju naprej. Priliko za obiskovanje perutninarske razstave smo dali obiskovalcem iz dežele na soboto, nedeljo in ponedeljek. Ljubljanci in okoličani pa imajo najlepšo priložnost v nedeljo. Kdor se zanima za to panogo, naj nihče ne zamudi lepe prilike, ker mu ne bode žal. — Razstavljalce perutnine opozarjamo, da zanesljivo in ob pravem času pošljejo prijavljene skupine na razstavo, da ne bo zmešnjav.

Izgubljeno. Dne 12. t. m. se je ob priliki sejma v Kamniku na gostilniškem dvorišču »pri Krištofu« pomotoma dala na tuj voz vreča semenjske detelje. Pošteni najditelj naj naznani svoj naslov Štefanu Krču, posestniku v Gradu, pošta Cerklje, ki dá za to primerno nagrado.

Krasni razglednici za Veliko noč je založila »Slovenska Straža«. Naročajo se v pisarni »Slovenske Straže« v Ljubljani. Prodajalci dobé znaten popust. Zahtevajte jih povsod! Ena razglednica predstavlja narodni običaj sekanja jajec o Veliki noči, druga je pa posvetilo dr. Kreka »Slovenski Straži«. Posamezna razglednica velja 10 vinarjev. Vsak naročnik »Domoljuba« naj pošlje na teh razglednicah pozdrave za Veliko noč svojim prijateljem.

Okrožnica vsem županstvom na Kranjskem. Deželni zbor je storil v seji dne 22. februarja t. l. ta-le sklep: Deželnemu odboru se naroča, da priporoča v posebni okrožnici vsem občinam na Kranjskem, da občinski odbori pri razpravah o sklepanju letnih proračunov uvedejo davek na žgane pijače. — Deželni odbor je sicer že v svojih okrožnicah z dne 14. septembra 1904, številka 5114, 28. novembra 1905, št. 11.320, 19. oktobra 1907, št. 12.470, 9. novembra 1908, št. 13.950, in z dne 18. oktobra 1910, št. 14.423, opozoril županstva na važnost naklade na žgane opojne pijače za občinsko gospodarstvo in jih je obenem poučil, kako naj postopajo pri uvedbi take davščine. — Vkljub temu je še mnogo občin na Kranjskem, ki nimajo uvedene te naklade, pač pa čepeto zelo visoke naklade na direktne davke. Zato priporoča deželni odbor vnovič županstvom, delovati na to, da sklepajo občinski odbori pri ustanovitvi občinskih proračunov za prihodnja leta tudi naklado na žgane pijače in v primeri z dohodkom, ki se sme od nje pričakovati, znižajo doklado na direktne davke. Naklada na žganje sme znašati največ 40 h od vsake hektolitrske stopinje alkoholovine navadnega žganja in 20 h od litra poslanega žganja (likerja) in se lahko sklene za deset let naprej, kar se zelo priporoča, ker v tem slučaju ni treba vsako leto posebej prositi, da deželni odbor dotični sklep odobri. — Po onih občinah, kjer ima

dežela v zakupu pobiranje državne užitnine od mesa, vina, vinskega in sadnega mošta, lahko pobira tudi občinsko naklado na žganje deželni davek, če se občina za to obrne do nadzornišva deželnih naklad v Ljubljani in se obenem zaveže plačati poleg stroškov za orodje in tiskovine tudi 10 odstotkov nabrane naklade kot prispevek za režijo. Od deželnega odbora kranjskega. — Pripetilo se bode, da bodo mnogi občinski odbori nasprotovali predlogu župana za uvedbo te doklade in sklenili, da se zavrne, ali pa tudi narobe. Zato opozarjamo naša županstva, da ima v tem slučaju vsak do (vsak občan) — tudi župan ali pa vsak odbornik — pravico, pritožiti se na deželni odbor proti sklepu občinskega odbora. Pritožba naj se vloži v postavnem roku pri županstvu, ki jo mora brez odloga predložiti deželnemu odboru. Uvesti naklado na žganje je na vsak način potrebno ondi, kjer so občani obremenjeni z visoko doklado na direktne (zemljiške, obrtne, pridobinske) davke, in ondi, kjer bi se morale te doklade občutno zvišati. V takem slučaju je dolžnost vsakogar, gledati na to, da se uvede ta — najbolj opravičena naklada. Predstojča okrožnica in naš dostavek naj bode predmet razgovora pri vseh društvenih sestankih in predavanjih, tako da bode vsak občan na Kranjskem (velja tudi za sosedne slovenske kronovine) poučen zlasti o pravici in načinu pritožb. V vsaki občini naj se uvede naklada na žganje!

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po 4 1/2% brez kakega odbitka.

Uradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Gorenjske novice

g Iz Mengša. Pretekli četrtek, dne 21. marca, se je konstituiral novoizvoljeni občinski zastop v Mengšu. Županom je bil soglasno izvoljen občesplošnovani Franc Orel, ki je že štiri dobe (12 let) modro in spretno vodil občinske posle. Ako je znal on, mož odločno krščanskega prepričanja, v tem času, ko je bil obdan od pretežne večine li-

beralnih odbornikov, vršiti svojo ne lahko nalogo v splošno zadovoljnost, bo to od sedaj tem gotoveje in lažje, ko so vsi odborniki zavedni pristaši S. L. S., in kateri so mu v pomoč izvolili vrle svetovalce: Janez Levec, V. M., Josip Kandušar, V. M., Peter Lipar, M. M., Janez Bokalič, Pristava. To poročilo je najboljši odgovor vsem dolgočeznim, štiri mesece prihajajočim, neštetim liberalnim dopisom iz Mengša. Dokler še niso tako nespametno nastopali, so imeli še nekaj pristašev. Že pri prvi volitvi meseca oktobra so pogoreli, ko so se nato z vso silo trudili z lažmi in sleparijami, ko so se »narodnonapredni« v vrho zmage celo s tukajšnjimi Nemci zvezali, se je kljub temu število volilcev S. L. S. v I. razredu počvetorilo, v II. in III. pa podvojilo. Vsled tega nepričakovanega poraza je bilo zopet treba ugovora, ki so ga pa tako slabo sestavili, da je bil v prav kratkem času kot neutemeljen zavrnjen in volitve potrjene. Samo tri točke so navedli v ugovoru, pa še te vse so bile popolnoma zlagane. Kdor se že postavi na stališče, da bo v svojo korist lagal, se bo skušal vsaj tako zlagati, da bo imel upanje na uspeh. Naši rekurzorci pa niti tega niso storili. Čudno pa je, da se je smelo postavno oblast nezakazovano nalagati in ji napravljati nepotrebnega dela, ko ima koristnega dovolj. — Župan je torej izvoljen, akoravno je šele komaj oves vsejan, liberalci so pa ponosno trdili, da ga bodo že davno prej poželi. Kako je vendar to, da sedaj ne poročajo svetu o izidu volitev, ko so poprej vsak teden po vrsti napovedovali svojo sijajno zmago. Seveda, sedaj so brez glavarja. Znani liberalni Pečnik, poleg Jenčiča, kandidat za županski stolec, ki se je najbolje trudil za stranko, je v tihhi noči izginil iz Mengša z družino in vsem premakljivim imetjem neznanokam. Veliko tisočakov je baje odnesel, še več pa jih je pustil svojim prijateljem v spomin. Drugi dan se je menda do sedemdeset upnikov oglasilo, pa niso razun praznega poslopja ničesar našli. To je močatost, s katero so se tako radi bahali. Prizadeti oškodovanci so po večini njegovi prijatelji, v njegovi hiši so se zbirali k posvetovanju, imeli so ga za boga, sedaj so mu pa dali ime antikrist. Občani so sedaj docela spoznali liberalno stranko in njih prvržence; drže se načela: svojih k svojim. Ako bi se sedaj še enkrat vršile volitve, jih liberalci z Nemci, graščakom, učiteljema vred ne dobe toliko mož, da bi sestavili svojo kandidatno listo.

g Dob. V Krtini je umrl dne 23. marca posestnik France Prenar. Bil je prvi predsednik krajnega šolskega sveta v Krtini in občinski odbornik. Zapušča vdovo in več nepreskrbljenih otrok. N. v m. p. — Izobraževalno društvo je imelo na kvaterno nedeljo predavanje. V poljudnih besedah nam je č. g. P. Guido Rant povedal, kje je prava izobrazba doma. Knjižnica našega društva je napredovala za lepo število

novih knjig. Za ta napredek se ima predvsem zahvaliti vlč. g. J. Flisu, generalnemu vikarju, ki je tukajšnji rojak. Daroval je društvu za knjižnico 40 K, za kar mu bodi izrečena tukaj srčna zahvala.

g Peče. Tukaj se je ponesrečil posestnik Janez Stenko s tem, da je padel poleg stopnjic 2 m globoko, si zlomil hrbtenico in na posledicah umrl. Imel je jako lep pogreb. Bil je blag mož. Naj v miru počiva!

g Kamnagorica. Dne 18. t. m., ob 8. uri zvečer je šla Frančiška Režek na bližnji potok po vodo. Ker ni bilo žene takoj nazaj, je šel njen sin Lovro Režek z lučjo gledat, kam so šli mati. Na veliko grozo zapazi sin pri omenjenem potoku, da mati leže z glavo v vodi. Ves obupan zgrabi sin svojo mater ter jo potegne iz vode, pa bilo je že prepozno. Vse se je storilo, da bi ženo poklicali nazaj v življenje, pa ni bilo mogoče. Ta dogodek je vso vas prestrašil, najbolj pa domače. Ginljivo je bilo slišati, kako so na dan pogreba obupno jokali otroci po svoji stari materi. Ker je bila žena v svoji starosti 65 let zvesta bravka »Domoljuba« in je tudi rada drugim pripovedovala, kar »Domoljub« piše, se priporoča vsem ženskam v posnemanje, vsem naročnikom »Domoljuba« pa v pobožno molitev.

g Moravče. Popravek. Ni res, da Janez Novak iz Prikrnice št. 15 ne bo nikdar poravnal zahtevane zavarovalnine, res je, da je on zahtevano vsoto po svoji ženi poravnal »Posojilnici in hranilnici v Moravčah« že 26. februarja 1912. Ni res, da bi se bilo lansko leto govorilo o velikanskih vsotah, ki jih imajo različni vlagatelji vložene, a so letos izginile, res pa je, da smo izdali računski zaključek z zapisom hranilnih vlog, ki letos niso izginile, temveč se prenese na tekoči račun. Torej tudi ni res, da so izginile hranilne vloge štev. 1678, 1800, 1895 in 1920 z vlogami 32.513 K 88 v., 30.116 K 22 v., 44.845 K 2 v. in 30.113 kron 26 v., marveč je res, da so se te vsote všteje med tekoči račun. — Ni res, da bi bili na občnem zboru liberalne posojilnice zastopani različni stanovi: kaplan, učiteljstvo, kmetje, otroci, financarji in obrtniki, še celo žandarji, res pa je, da je na naš zadnji občni zbor kaplan Demšar pripeljal s seboj nekaj svojih ljudi, ki njih nobeden ni naš član. Res je tudi, da so se morali ti odstraniti, ker kaplan Demšar ni hotel podpisati izjave, da se tudi našim ljudem dopusti udeležba pri njihovem občnem zboru. Res je, da se je šele na to začel naš občni zbor. — Ljubljana, dne 18. marca 1912. — »Hranilnica in posojilnica v Moravčah«.

g Moravče. Liberalci popravljajo. Popravek: 1. Ni res, da bi bili mi kdaj trdili, da Janez Novak iz Prikrnice št. 15 ne bo nikdar poravnal zahtevane zavarovalnine, pač pa smo rekli, če bi bil pa to sedanji posestnik nekega posestva (Janez Novak, Prikrnica št. 14), da kažete revščino svojo, ker ga terjate za neko vsoto, katere ni nikdar prejel, ni nikdar bila zanj plačana, torej je tudi nikdar poravnal ne bo. In res je ni poravnal, pač pa žena zgornjega, ki še o tem, kakor trdi, niti vedela ni. Čudno pa je vseeno, da ste to šele našli leta 1912., ko je že zavarovalnina za-

padla z letom 1902 in ga terjali le do vstega leta 1909. in za triletno obresti. Ali prej niste vedeli, da je zavarovalnino dolžan? — 2. Res je, da se je lansko leto govorilo o velikanskih vsotah, ki jih imajo različni vlagatelji vložene, res je tudi, da so bile te velikanske vsote izkazane v računskem zaključku, a so letos izginile; ni jih več v računskem zaključku, pa naredite, kar hočete. — 3. Res je tudi, da v zaključku za leto 1911. ni več hranilnih vlog št. 1678, 1800, 1895 in 1920 z vlogami 32.513 K 88 v., 30.116 K 22 v., 44.845 K 2 v. in 30.113 K 26 v. Drugega pa mi trdili nismo. S popravki sami sebe blamirate in smešite. Zakaj pa jih že lansko leto niste dejali med tekoči račun? Vloge naj se pa vedno vpišejo kot vloge in nikdar drugače po našem mnenju. — 4. Res je slednjič tudi, da so bili na občnem zboru kaplan Demšar, nadučitelj Toman, več kmetov, otrok, financar, obrtnik, trgovec in še celo žandar, kar lahko dokažemo s pričami. Če ste pa željni zvedeti, vam pa povemo celo popolno število ljudi v dvorani, po spolu in poklicu. Velikanska neresnica pa je, da se je šele potem, ko je izjavil kaplan Demšar, da ne podpiše izjave, da se tudi vašim ljudem dopusti udeležba na našem občnem zboru, začel vaš občni zbor. Tudi to lahko dokažemo, kadar kdo želi. Imamo še drugih stvari dovolj na razpolago, čim več bote dregali, več jih bote zvedeli. Popravek pa le še pošiljajte od koder hočete.

Dolenjske novice

d Janče. Skoraj ne mine kako leto, da bi se v tukajšnji župni cerkvi ne napravilo kaj novega. Sedaj postavlja gosp. Toman, kamnoseški mojster v Ljubljani, nov veliki oltar iz raznobarvnega marmorja. Prav lepo in umetno delo. Vrhnja oltarna plošča tehta 21 stotov. Na vprašanje, kako bodo spravili tako težo na vrh janškega hriba, je odgovoril neki kmet: Kaj bo to, saj smo pred štirimi leti pripeljali celo zvon, ki tehta 40 stotov. — Posvečenje oltarja bo dne 4. maja t. l. ob priliki sv. birmе. Vsi stroški so se pokrili s prostovoljnimi darovi. Ako Bog dá, zapele bodo čez par let tudi nove orglje. Vsa čast Jančarjem, ki tako lepo skrbé za lepoto svoje župne cerkve!

d Studenec pri Krškem. Razglas! Opozarjajo se vse tiste občine, kjer še občinske volitve niso končane, da se za slučaj, da propadejo liberalci kot drugod, obrnejo na patentiranega strokovnjaka v tej stvari, našega grila. On enostavno piše privatno pismo na deželno vladu, a ta vse liberalcem neljube osebe obesi. Torej pozor!

d Studenec pri Krškem. Ob občinskih volitvah na Studencu so celo mrtvi iz grobov vstajali; pa ne samo da so vstajali, temveč so prosili klerikalce za pooblastila ter s pooblastili volili, kakor nas je poučil slak v »Slovenskem Domu«. Strašno!

d Škocijan pri Dobravi. Tukajšnja fakinaža pod vodstvom znanega svobodomisleca študenta s pošte namerava ustanoviti pri nas »Sokola«. Ti ljudje, ki strašijo po

tukajšnjih gostilnah, blatijo dan na dan naše vrle »Orle«, mesto da bi pometali pred svojim pragom. Glavni tiči so: Dulc, Udovč, Vinšk in občinski berič. To so glavni sokoliči, ob njih strani pa jim stojé liberalni pridigarji, kakor: nadučitelj Durjava, Zalokar in zloganijski bahač Komljanec. Da bodo župan Činkole in Zupe P. in kunštni dohtarjev Martink slepo bezljali za njimi, je umevno. Pa saj tako ostane pri nas vse le samo pri besedah! Vi Orli pa krepko naprej do cilja in s poštenim delom uničite nakane brezverskih liberalcev. Z Bogom za narod!

d Studenec pri Krškem. Poraz liberalne stranke pri naših občinskih volitvah »učenemu« dopisniku »Slovenskega Doma« ne dá spati. Vedno in vedno čeka o »naprednih« kmetih, ki da so v prvem razredu »izvoljeni«. Dopisuncič bi zaslužil gotovo častni naslov lažnjivega kljukca, ko bi ga ljudski humor že ne proglasil za slaka št. 11. Poglejmo si torej te slakove »napredne« kmete. Prvi ima še rok nekoliko dni, da se poboljša, sicer ga c. kr. okr. sodišče dene pod kuratelo; drugi je tako napreden, da išče denarja za pot v Ameriko, da pošlaka svoje »napredno« gospodarstvo, pa mu ga nihče ne upa; tretji ima tako obširno zemljišče, da se žabi ni treba posebno napeti, da ga preskoči; četrti je pa slak sam, ki milo prosi za kak kraj v najem za repo in zelje, in sicer pri »zagrizenih klerikalcih«, ker liberalci sploh nimajo nič oddajati. To so torej ti štirje »napredni kmetje« iz naše župnije, »izvoljeni« v I. razredu. Dvomimo tudi, da bo slak dosegel z zažugano krtaško obrtjo kaj uspehov. Ostani, čevljar, pri svojem kopitul!

d Ponikve pri Dobrepoljah. Poslano. V »Jutru« dne 17. marca piše nekdo zelo podel članek pod naslovom: »Lepe hčerke iz Marijine družbe«. Ker jemlje s tem ugled celi Marijini družbi, zatorej odgovorjamo prizadete, da ni res, da bi se bile me kate-rikrat prepirale ali pretepavale zaradi fantov, tukajšnjih igralcev. Kdor nam more to dokazati, dobi 100 kron nagrade. Toliko v pojasnilo. — Franca Adamič. Franca Pugetl.

n Muljava. Dva znana tukajšnja tiča se zopet nekaj vjedata zoper našega župana. Hudo je jima, da se naš župan pri razdelitvi podpore premalo ozira na take liberalne zgage, ki jim je prva reč razširjanje liberalstva. Za danes njima in njunim pristašem, da potolažimo njih liberalno jezico, samo to svetujemo: Pojdite k Jožku na Krko! Ta naj vam podpora preskrbi in odmeri. Saj je Jožek fejest fant, posebno odkar si je kupil nov črn frak, vaše farbe in celo vaš vojvoda. Ni šment, da bi vam kaj ne izprosil in če že drugega ne, se vas morda usmili in vam podari kak frakelj šnopsa. Adijo!

d Kandrše nad Litijo. Premovanje plemenskih telet priredi pri nas deželni odbor v torek, 2. aprila, ob 10. uri dopoldne, na kar opozarjamo živinorejce v okolici. — Zadnji odmev iz občinskih volitev je ovadba, ki jo je šele te dni poslal c. kr. okrajni šolski svet v Litiji našemu županu, da na njo odgovori. Stvar je pa sledeča: Pri nas je vedno mir, dokler od zunaj kdo ne nosi zdražbe v občino. Pri zadnjih občinskih volitvah so si-

čajno propadli tisti omejeni in vase zaljubljeni možički, ki so pred volitvami opravljali svojo nedeljsko dolžnost med prvo sv. mašo v Perucitovi gostilni na Vačah. V svoji onemogli jezi so po volitvah vložili tisti ponesrečeni priziv, menda samo zato, ker ni Boltin iz Kostrevnice prišel tudi sedaj ne v odbor. Boltin je pa krajni šolski predsednik. Pred volitvami so nekoč naš g. župan, g. kaplan z Vač in g. župnik iz Kolovrata in še par drugih mož presojali delovanje Boltinovo v krajnem šolskem svetu. Javno delo je bilo še vedno podvrženo javni sodbi. Bili so mnenja, da so izdatki za svetogorsko šolo zato precej visoki, ker Boltin kot pokorni sluga izvrši vsako zapoved svetogorskega učitelja in da bi za vsako sobo na svetogorski šoli zadostovala po ena peč. Boltin je zvedel in tekel k g. učitelju, ki mu je napravil ovadbo, datirano z 30. novembrom 1911, zoper g. župana in g. župnika v Kolovratu. Izvirnik tiste ovadbe, na kateri je tudi začetek pritožbe zoper volitve, je v naših rokah. Spisal jo je lastnoročno rajni g. Dekot, ki je namenoma delal slovnice napake. Ovadba trdi, da sta imenovana gospoda hujskala može zoper Boltina in zoper okrajni šolski svet v Litiji, kar pa ni res. Vaški g. kaplan je bil ravno toliko kriv, a je v ovadbi naveden za pričo, pač pa ga je »Slovenski Dom« v zadnji lanki številki obljabil in mu grozil s kaznijo. Boltina, o katerem pišejo liberalci v omenjeni številki »Slovenskega Doma«, da je njih »pristaš in odločen nasprotnik klerikalcev«, seveda ne bo nihče tožil radi žaljenja časti, ker bi bilo to premalenkostno. Vso zadevo smo opisali samo zato, da vidijo naši somišljeniki, kako pametno je, da smo kmetje znanprej složni med seboj. — Pijana ženska, vojak z dežnikom in liberalen kmet je pa smešna prikazen.

d Iz Tribuč, 22. marca. Kako strašno so delali liberalci pri letošnjih volitvah v Beli Krajini za Mazelleta, nam spričuje posebno naša občina, četudi ima samo tri vasi. Prišel je k nam 4. t. m. sam Mazelle agitiraj zase v Tribuč in na Bedenj. A v sredo pred volitvami popoldne pa je švigalo po naših treh vaseh kar pet liberalnih agitatorjev, ki so storili vse, kar so mogli, da bi še zadnji trenutek vlovili nekaj glasov za liberalnega kandidata. Ti so bili: naš učitelj A. Kadunc, hud liberalec, za katerega pa razun par liberalcev nikdo ne mara. Za njim je prišel nek štajer, liberallec iz Desinca, črnomaljske fare, katerega pa prav nič ne briga naša občina, in pa trije iz podzemeljske fare, med temi kamnosek iz Gradaca, ki se po Beli Krajini večkrat ponuja v delo, a bomo odslej vedeli, s kom imamo opraviti in ga pognali, če se nam pride zopet ponujati. Ti so trosili vse močee laži zoper S. L. S., duhovnike, »kase«, t. j. posojilnice (pa ne »Glavno«, pri kateri so liberalci toliko izgubili) in so jih res nekaj preslepili, da so jim dali glasovnice popisati ali pa prečrtati našega kandidata. Vendar pa je dobila naša stranka letos 13 glasov več kakor liberalna, medtem ko je dobil pred štirimi leti libe-

rlec večino, t. j. 15 glasov več kakor kandidat S. L. S.

d Sv. Križ pri Litiji. Pred kratkim smo imeli poudčen tečaj o govedoreji, o vinarstvu, sadjarstvu in prašičereji; izvršil se je izvrstno ob jako obilni udeležbi, in sadovi ne bodo izostali. Pristrčna hvala deželnemu odboru! — V nedeljo, 10. t. m. je imela naša hranilnica in posojilnica svoj redni občni zbor, ki se je tudi vršil ob obilni udeležbi. Hranilnica izvrstno uspeva in ima zelo velik promet. Velike zasluge za to imata načelnik in pa tajnik ter blagajnik g. župnik. — Isto popoldne je gorelo v vasi Brezovo; pogorel je posestniku Fran Višnikarju dvojni kozolec in skedenj, posestnici Franci Sotlar pa hiša z vsem drugim vred. Škode je nad 5000 kron. — Pri nas imamo še dobro lanko vinsko kapljico na prodaj; kupci, pridite, boste gotovo z blagom zadovoljni!

d Božjakovo. Ko so na dan volitve prihajali može volivci na Božjakovo, sta bila šurm in Trampuš iz Metlike že tam. Eden je stal na cesti kot na mitnici ter lovil glasove; v bližnjem hlevu pa je imel pisarno. Nista veliko vjela, vendar nekaj neznačajnih ljudi jima je pa vendar zašlo v mrežo. Bo treba malo poskrbeti, da liberalni agitatorji ostanejo pri svojem poslu. — Kimavcev ne maramo, ker tudi takih je nekaj. Celotredrednik skrivaj drži z liberalcem. Tu sta dva take vrste. Hiše bi rada imela na dobrem imenu, zraven bi pa rada uživala liberalno milost. A to ne gre. Eno ali drugo. — Za zgradbo železnice se pridno pripravila in ljudje prihajajo od vseh strani. Čim preje se delo prične, tem bolje.

d Šentviški farani na Dolenjskem odločno protestiramo zoper grdo pisavo ničvrednih mazačev po liberalnih listih, s katero hočejo izpodkopati ugled naših duhovnikov. Vi želite sicer škodovati naši duhovščini, pa boste dosegli ravno nasprotno. Bolj ko jih taki ljudje, kot vi, sovražijo, bolj smo prepričani, da so naši duhovniki res pravi dušni pastirji in na svojem mestu. Poznamo dobro brlog, iz katerega veje ta strupena sapa: trije krokarji sedé v njem, ki hočejo govoriti v imenu cele fare. Toda zapomnite si: vse pride na dan! Ko vas bo ljudstvo spoznalo, se vam ne bo dobro godilo!

d Loški potok. Podpisani se vsi deželni odboru kot tudi poslancem gg. dr. Peganu, Jakliču in Bartolu in vsem, ki so se trudili za našo podporo ob priliki požara dne 14. septembra 1911, predvsem g. kaplanu K. Škulju, najiskrenejše zahvaljujemo. Bog povrni stotero! — Josip Vesel, Jak. Levstik, A. Modic, Jos. Lavrič, Frančiška Bambič, Antonija Knavs. — Travniki, dne 23. sušca 1912.

d Loški potok. Naši Hrvatarji se vračajo iz hrvaških in slavonskih šum domov. Zaslužilo se je letos primeroma dobro radi vedno ugodnega vremena. Doma pa vsled slabe lesne trgovine ni veliko tesaanja. Gg. trgovce, ki bi rabili tesačev, opozarjamo na naše društvo tesačev, ki na željo preskrbi in pošlje delavcev. Orbniti se je na-

ravnost na društvo tesačev v Loškem potoku.

d Krmelj. Imamo novega trgovca. Začetkom maja dobimo iz Št. Janža orožnike, ker tam ne dobijo več stanovanja. Tudi železniška postaja in pošta se tu nahajata, a vendar je vse tiho, dasiravno občutimo veleoblastnost šentjanskega liberalizma. Šentjance je jelo skrbeti po dopisniku »Domoljuba«, ker jih z resnico v oči bode. Bržkone bi mu radi dali po svoji navadi nagrado, pa ne bo nič! V tolažbo vam nekoliko pojasnim: Od nas pošiljamo otroke v Št. Janž v šolo, kjer se učijo fantje po celi dan okrog šole zemljo voziti, lepotično grmovje saditi, premož in drva pod streho nositi in na vrtu pa grede za zelenjavo pripravljati, pota okopavati in druge enake opravke, ki jih sicer opravljajo šolski slugi. Pri zadnjih občinskih volitvah smo volilci izrekli, da ima Vinko z odločno letno remuneracijo za šolskega sluga 450 kron plačano svojo dekle, ki mu obenem služi za kuharico. Kljub grožnjam od liberalne moči s sodnijskim nastopom se občinstvo ni ustrašilo, ampak storilo kakor smo v zadnjem »Domoljubu« čitali. Da bi se stvar preprečila, je Vinko sklanfal zelo stroga pravila za sprejem v službo šolskega sluga in krajnemu šolskemu svetu v potrdilo predložil, pa le zato, da si ja nobeden istega posla ni upal sprejeti. Radovedni smo, v koliki meri se dekla po istih pravilih ravna? Vinko in njegovi »backi« si pa naj dobro zapomnijo: za vse šolske potrebe plačujemo le davkoplačevalci, zato k takim opravkom ne bomo pošiljali otrok v Šent Janž, ampak v odposlo javili na pristojno mesto, da se to odpravi. — Oče šolskih otrok.

Notranjske novice

n Dobrova, dne 11. marca 1912. Naša Mlekarska zadruga je imela dne 4. februarja t. l. svoj občni zbor za pretečeno leto. V letu 1911. je imela naša zadruga 165 zadrugnikov z 207 deleži, ki so znašali 1242 K; med letom sta izstopila 2 zadrugnika s tremi deleži in vsoto po 18 K. Tako je ostalo koncem leta še 163 zadrugarjev z 204 deleži, ki so znašali skupaj 1224 K. Ti deleži s kavcijo 1500 K našega odjemalca vred so pa, hvala Bogu, popolno pokriti. Denarnega prometa je imela zadruga v tem računskem letu skupaj 142.294 K 30 v. Vsi zadrugniki so znosili med letom 1911. skupaj v mlekarino 333.948 l mleka, za kar so dobili vsi skupaj lepo vsoto po 50.076 K 50 v. Je že nekaj, kaj ne da? Odbor je imel v prospeh mlekarne med letom deset rednih sej, med katerimi so bile 4 skupne z nadzorstvom. V tem računskem letu napravila si je zadruga nov parni kotel, paster, predhladilnik, novo omarico za led, en

Vaše zdravje

dosežete! Vaša slabost in bolečine izginejo. Vaše oči, živci, mišice, kite se ojačijo. Vaše spanje postane zdravo. Vaša dobro počutnost se zopet vrne, ako uporabljate pristni Feller-jev fluid s znamko »Elsafluid«. Dvanajstotica za poskušnjo 5 kron franko. Izdeluje le lekarnar E. V. Feller v Stubici, Elsattrg 16 (Hrvatsko). 3191

novi jerin nad mlekarino, 40 po 25liter-
skih mlečnih vrčev ter dala Alfi Sepa-
rator večje število vrčev v popravo, za
kar vse skupaj je bilo treba šteti ob-
čutno vsoto 4695 K 2 v. Od starega ne-
rabnega inventarja se je pa odpisalo
vsoto 1625 K. Mleko smo plačevali za-
družnikom po 15 v liter. Revizija naše
zadruga bila je izvršena dne 19. sep-
tembra 1911 po »Zvezinem« revizorju,
ki pa v celi »naši upravi« ni najdel niti
najmanjše napake. Od novega leta sem
sta pristopila k naši zadrugi dva nova
zadružnika. Le še kaj več naj se jih
oglasijo, da bode zadruga tem krepkejša!
Ker imajo vsi zadružniki zadruga
pravila, naj jih vsak skrbno prebira in
študira ter naj se v vseh slučajih vest-
no in točno po njih ravna, da se tako
ohrani vedno pravi in uzorni red v za-
družnem življenju našem. Ker je naš
odjemalec tako točen plačnik, se ima-
mo le njemu zahvaliti, da nam zadru-
ga tako povoljno vspeva; zato je pa tu-
di naša sveta dolžnost, da smo tudi mi
proti njemu strogo vestni, točni in pra-
vični. Toraj še enkrat: zadružniki! Prid-
no študirajte pravila in se vestno ravnajte
po njih! Za sklep še tale zanimi-
vi podatek: Od začetka delovanja naše
zadruga, to je od meseca novembra
1905. pa do včerajšega dne 29. februarja
tega leta, kar znaša skupaj čas 76 mes-
cev, so prejeli naši zadrugarji lepo
skupno vsoto 237.246 K 8 v ali 118.623
goldinarjev in 4 krajcarje za mleko, ki
so ga v tem času donesli v mlekarino.

n Žiri. Prva seja našega občinskega
odбора se je pečala z zelo važno zadevo:
z volitvijo članov mirovnega sodišča. Če
kje, potem je pri nas živa potreba, da se
pravde hitro poravnajo. Nimamo doma sod-
nije, ne glavarstva v bližini, — koliko časa
se zapravi, da o denarju molčimo, z ved-
nim tekanjem v Idrijo. In ko bi bila stvar
z enkratnim zaslišanjem gotova, in ko bi
razne komisije toliko ne požrle, kakor je
mnogokrat vsa stvar vredna, za katero se
ljudje pravdajo! Z domačimi posredovalci
— mirovnim sodiščem — se bo lahko mno-
go na cen način, zastoj poravnalo, kar je
prej požrlo cele svote. Ni treba, da bi bili
ti domači posredovalci sami dohtarji; saj
se morajo tudi dohtarji opirati na to, kar
od drugih zvedo. Sicer pa ne bo nihče siljen,
pokoriti se domači rabsodbi; kdor ne bo

hotel doma iskati prilike, da se poravna z
nasprotnikom, pa naj hodi brusiti pete v
Idrijo in denar zapravljat. Izvoljeni so bili:
Matija Gostiša, Franc Peternel, Anton Ko-
pač, zidarski mojster; za namestnika: Ivan
Ovsenk iz Žirov.

n Hotedršica. Dopisniku »Slov. Doma«
bodi povedano: Liberalci same sebe veliko
preveč povišujete, ker menite, da ima z
vami res kak »žegan dopisnik« opraviti.
Te časti si ne boste pridobili v Hotedršici,
čeprav vas posadijo na županski stolček,
po katerem se vam že tako sline cede. Že
skoro pol leta imate svoje pristaše odbor-
nike, županov stolček se pa še zdaj pred
vami maje; mogoče se boji, da bi nanj ne
posadili kakega preveč debelega in tež-
kega naprednjaka. Ali kaj? Dopisnik »Sl.
Doma« pravi tudi, da je slišal iz izobraže-
valnega društva sumljivo cviljenje. Pardon!
gosp. dopisnik. Kaj pa, ko bi se sumljivo
cviljenje čulo iz sosednje hiše nasproti dru-
štva, kjer so neke vrste hijene trgale in
gločale ukradene svinjske gnjati? — Kaj,
ali so potem tudi to povzročili klerikalci,
da so prišle te vrste zveri pod kriminal?
Tukaj bi lahko dostavil še več, a naj bo
dovolj za enkrat. Torej globokoverni do-
pisnik tudi z vsemi imeni na dan, ki se
med službo božjo nedostojno vedejo, če-
prav je tvoj višji pastor — vsega tega kriv.

n V Črnem vrhu nad Idrijo priredi de-
želni odbor sredi aprila kmetijski tečaj.
Predavalo se bo o govedoreji, prašičjereji,
zadružništvu in sadjarstvu. Tečaj bo trajal
dva dni, bržkone belo nedeljo in pone-
deljek po njej. Natančnejše še naznanimo,
vendar že danes opozorimo kmetovalce na
to velekoristno stvar.

n Iz Matenjevasi. Liberalci je povsod
enak. Dokler rabi ljudi, jim vse obljubi —
kadar pa zmaga, je pa vse njegovo in samo
on sme vse storiti. Pri nas so zmagali s
pomočjo Orehovcev pri občinskih volitvah
liberalci. Pa niso zmagali, temveč z naj-
večjim nasiljem so si obdržali starodavno
trdnjavo naprednjakov. Obljubovali so vse
dobrote na svetu. Kako pa te dobrote iz-
gledajo? 1. Občina preskrbi še za tri leta na-
dalje za sramotno nizko ceno obč. tajniku
prostore za gostilno. (Upamo, da tu vmes
poseže dežel. odbor.) 2. Matenjska posojil-
nica bo dajala samo iz ljubezni do kmeta
posojila na 6½% obresti. (Tistim, ki z libe-
ralci trobijo, je še premalo; kmet, ki še danes
drži s temi oderuhi, zasluži, da plačuje

najmanj 10%.) 3. Šolo bodo zidali na pro-
storu, ki bo samo par liberalcem v koristi
z dvakrat večjimi stroški, kakor je treba.
(Kaj davkoplačevalec pravi, se bo izve-
delo še pri obravnavi. Gladko ne bo šlo.)
— Pristavimo še to: Streljalo se je, ko se
je izvedelo za izid. Strogi orožniki ne vedq
o tem ničesar. — Glasovnice so se za libe-
ralce podpisovale na pošti. — Prestranski
gospod oskrbnik je prav priden agitator za
liberalce. Bo treba ga malo priporočiti, pa
ne pri liberalcih, temveč pri njegovih pred-
stojnikih na Dunaju.

n Ustje na Vipavskem. Pred kratkim
so nekateri posestniki napravili novo
ograjo pri vodnjaku in nove ključke, vse le
zato, da bi g. župnika odpravili od vode;
pa jim noče veljati, ker župnik se ne mara
pravici do vode odpovedati. Župan in še
eden sta dala nov zakon, da vsak plača 5 K
kazni, ki bo odprto pustil ali dal komu dru-
gemu ključ. Do zdaj še nikdo ni kazni pla-
čal, baje zato, ker ta »zakon« še ni potrjen.
Nekateri hočejo vedeti, kdo da je rekel, da
so vsi vodnjaki javni. Da ne bo treba spra-
ševati po Ustji, povemo jim naravnost, da
je to rekel in že večkrat pisal županstvu
sam deželni odbor. Modre glave tu-
kaj ne verjamejo, ampak se hočejo z dežel-
nim odborom spustiti v pravdo, magari, če
jih stane 1500 K pravda. Pa naj kdo reče,
da tukaj niso sami bogataši in skrbni za bla-
gor občine! Tukaj ni nobene policijske ure.
Pred kratkim se je tu razgrajalo in kričalo
do 2. ure ponoči, včasih pa celo noč, da je
že res grdo in odveč. Pa se zdi, da ni obla-
sti, ki bi temu odpomogla.

n Bloke. Županom bloške občine je
zopet izvoljen g. Franc Drobnič. Triindvaj-
set glasov, ki jih je dobil, priča, da uživa
splošno zaupanje. Svetovalci so gg.: Janez
Modic, Fara; Franc Modic, Volčje; Matija
Lah, Studenec in Andrej Pirman, Sv. Tro-
jica. — V nedeljo, dne 17. marca se je vršil
v prostorih stare šole političen shod. Go-
vorila sta poslanca Fr. Drobnič in dr. Pe-
gan. Udeležba je bila taka, da večja bitl
ni mogla. Bilo je tudi nekaj liberalcev, ki
so bili pa topot lepo tiho. Če so hoteli, so
lahko razumeli, katera stranka je boljša,
katera res dela v blagor dežele in zlasti v
korist kmečkega stanu. Liberalci v eno-
mer godejo, da naši poslanci nič ne store.
Dr. Pegan pa nam je naštel in razložil celo
vrsto postav, ki so bile sklenjene v zad-
njem zasedanju dežel. zbora in ki bodo v

Kašelj je takojimenovalo malo
zlo, na katerega v začetku prav nič ali
zelo malo pazimo. Kako po krivici se
to godi, lahko pričajo zdravniki kakor
tudi oni bolniki, ki sedaj obupavajo
nad svojim ozdravljenjem, čeprav se
je njihova bol začela z malim kašljem.
Če se natančneje zanimamo za takega
pomilovanja vrednega človeka, izvemo
pogosto, da je bil pred primeroma zelo
kratkim časom še vesel in zdrav. Pri
priliki si nakopano malo prehlajenje
je povzročilo kašelj, ki je ostal trdo-
vraten ter se ni hotel odstraniti. Prejšnji
dober tek je pojemal dan za dnevom,
moči so se zmanjševale, lica so bledela
in končno za svet poprašani zdravnik
je moral konstatirati, da se je začela

razvijati pljučna bolezen, katere zdravl-
jenje, kakor znano, napravi posebno
težkoče. Tako žalosten tek bolezni sre-
čamo stokrat, tisočkrat. In če tudi ne
nastopijo vedno tako hude posledice,
je vendar toliko gotovo, da dolgo tra-
jajoč kašelj redkokdaj sam ostane, te-
muč pripelje za seboj različne bolezni
dihal. Ljudje so potem pa tudi še v
drugih slučajih pravo zadeli, če govore
o »sumljivem« kašlju.

Če se kašelj, ki se brez pravega
vrednega vzroka pri zdravih in močnih
ljudih prikaže z največjim nezaupan-
jem zasledujemo, tedaj nas skoro groza
obhaja, če napade slabotne in dedno
obremenjene ljudi. Tu nas more bra-
niti samo tukajšna in primerno zdrav-
ljenje pred poznejšim, z skoro vso go-

tovostjo se začenjajočimi boli na plju-
čih. Če bi se to dejstvo splošno pri-
znavalo in vpoštevalo, tedaj bi kmalu
preteklo manj solz o zgubi dragih svoj-
cev, ki so v najlepših letih umrli. Če
ima kje pogovor, da se boleznijo lažje
obvarujemo kot se ozdravimo, veljavo,
jo ima gotovo tukaj. In to obvarovanje
bi bilo pogostoma tako lahko, če bi
med množino ponujanih sredstev pravo
izbrali. Zato vprašajmo zdravnika, ki
bo v takem slučaju gotovo Sirolin »Ro-
che« predpisal, s čegar pomočjo se bo-
mo proti vsakemu kašlju in vsaki za-
čenjajoči se bolezni na pljučih z naj-
boljšim in trajnim uspehom. V lekarnah
zahtevajmo izrecno

Sirolin „ROCHE“

marsičem ravno kmetom pomagale. Z velikim zadovoljstvom so zborovalci poslušali ravno ta del govora in pritrjevali govorniku. Liberalni poslanci pa so nasprotovali, kar so le mogli. In take nasprotne kmečkega stanu volijo celo nekateri kmetje. Žalibog, da je tudi pri nas nekaj tako zaslepljenih revčkov, da slepo drviyo za liberalno stranko. Seveda taje in se branijo biti liberalci, četudi liberalizem na vseh koncih in krajih iz njih gleda. Gospod doktor jih je pošteno razkrinkal. Volijo ljudi, ki jim je sodnijsko dokazano, da so se javno norčevali iz sv. maše; beró ali pa poslušajo one, ki beró liberalne časopise, ki se norčujejo iz krščanskega življenja in celo taje verske resnice; zabavljajo čez cerkev in docim se sami v vsako reč vtikajo, odrekaio duhovnikom pravico, pečati se s politiko. Ali niso to znaki liberalizma? Nič ne pomaga, če se izgovarjaš z rožnim vencom in da hodiš v cerkev. Če tako ravnaš, si liberelec, mačari če imaš v vsakem žepu rožni venec in če greš vsak dan k sv. maši! To si zapomnite, liberalci!

Društveni vestnik

NAPOVEDANE PRIREDITVE:

Iz št. Janža. Na cvetno nedeljo, dne 31. marčija priredi Dekliška zveza našega izobraževalnega društva Silvin Sardenkov igrokaz: *Mater Dolorosa* (od žalostne Matere božje). Predstava se bo vršila v prostorih za župniščem v St. Janžu. Začetek bo točno po popoldanskim službi božji, ob 3. uri. Vstopnina: Sedeži I. in II. vrste po 1 K; ostali sedeži po 60 vinarjev; stojišča po 40 vin. Ker je ta prelepa žaloigra povsod vzbudila zanimanje in v srcih vernikov zapustila trajen spomin, naj nihče ne zamudi od blizu in daleč te prelepe in času primerne prilžnosti, da se udeleži predstave.

Reški Slovenci in Slovenke, pozor! Žalostne razmere, v katerih mi tukaj živimo, so nas prisilile, da si ustanovimo res prepotrebno slov. katoliško izobraževalno društvo. Dolgo časa smo se pripravljali in s pomočjo naših bratov v domovini se naše nade izpolnijo. Dne 31. marča, t. j. na cvetno nedeljo bude ustanovni občni zbor v novi hiši v I. nadstropju zraven kapucinske cerkve. Pričetek je ob 3. uri popoldne in sicer s sledečim dnevnim redom: 1. Govor. Govori vlč. gosp. Janez Kalan, urednik »Bogoljuba«. 2. Čitanje pravil. 3. Volitev odbora. 4. Vpisovanje članov in članic. Naj ne bode zavrnjena katoliškega Slovenca, zavedne Slovenke, kateri ne bi prišel na ta ustanovni občni zbor. Nabirajte člane in članice! Vsi reški Slovenci in Slovenke pod katoliški in slovenski prapor! Na svidenje v nedeljo, dne 31. marča!

Cor. Logatec. Katol. slov. izobraževalno društvo priredi igro »Skrivni zaklad« v nedeljo, dne 31. marča t. j. v društveni dvorani. Začetek ob pol osmih zvečer. Vsem prijateljem poštene zabave kličeimo: Na svidenje!

Št. Vid pri Vipavi. Mlekarska zadruga v St. Vidu pri Vipavi uljudno naznanja in vabi svoje člane k četrtemu rednemu letnemu obnemu zboru, kateri se bode vršil v nedeljo, dne 31. marča t. j. Ob tej priliki bo tudi blagoslovljenje nove zadrugne mlekarne, in sicer ob pol 3. uri popoldne; takoj za tem občni zbor in po občnem zboru shod. K tej izvanredni slavnosti, ki je velepomembna zlasti za naše vipavske kmete živinorejce, vabimo tudi nečlane in prijatelje zadrugne misli, da si ogledajo prekrasno zadrugno podjetje. Pridite, kmetovalci, v obilnem številu, da ta dan tem

lepše proslavimo in se navdušimo za nadaljno zadrugno delo, ki je in bo v prid našim vipavskim kmetom.

POROČILA O PRIREDITVAH:

Na Rovih je imela tamošnja hranilnica in posojilnica na sv. Jožefa praznik svoj občni zbor. Pokazal se je lep napredek. Sklenilo se je, da se obrestujejo vloge spet po 4%, t. j. za 100 K dobiš obresti 4 K 50 vin. kakor v Ljubljani. Iz okolice se zelo zglašujejo za posojila, zlasti zdaj na spomlad; žalibog ne moremo vsem ustreči za višja posojila, ker moramo ohraniti tudi za vložnike razpoložljiv denar.

Sostro. 17. marca smo imeli v Društvenem domu občni zbor izobraževalnega društva in obeh odsekov: telovadnega odseka »Orel« in dekliškega odseka »Bogomila«. — Vič. g. župnik Molj otvori shod in predstavi g. Terseglava, ki govori o politični izobrazbi in poudarja zlasti nekatere točke iz programa S. L. S. Nato omenja g. župnik važnejše dogodke preteklega leta, predvsem dovršitev in blagoslovljenje novega Doma. V preteklem letu je društvo živahno delovalo. Slavnostni dan Društva in cele fare je bil dan blagoslovljenja Društvenega doma dne 10. septembra. Blizu takrat je dovršil slikar Trpin tudi oder, ki stane blizu 4000 K. Na novem odru so igralci in igravke nastopile od septembra sedemkrat. Vse predstave so bile številno obiskane. Igrali so igre: »Sv. Neža«, »Garcia Moreno«, »Marijin otrok«, »Mojsra Križnika božični večer«, »Svoje glavna Minka«, »Tri sestre« in »Znati je treba« poleg drugih krajših točk sporeda. Najbolj živahno deluje društvo v obeh odsekih: v telovadnem odseku »Orel«, ki šteje 70 članov, in v novoustanovljenem dekliškem odseku »Bogomila«, ki ima 130 članic. — Društvena knjižnica šteje nekaj nad 700 knjig. V društveni sobi je na razpolago deset časopisov. Zlasti fantje kažejo zanimanje za politično življenje in menda niso daleč časi, ko se ljudstvo, kot je rekel govornik Terseglav, ne bo dalo več zapeljati vsakemu sleparju, ne bo več verjelo vsakemu lažnjivcu, ampak bo samo znalo soditi in razsoditi med strankami.

Iz šturij. Na dan sv. Jožefa imela je hranilnica in posojilnica svoj letni občni zbor. Povabljeni so bili vsi brez izjeme, da se pripravijo o lažeh, ki jih liberalci trosijo. Govornika vlč. g. načelnik Mihael Kmet in g. tajnik Kralj od Gospodarske zveze iz Ljubljane sta v prav krepkem jednatem govoru opisala podrobnosti, kakšnega pomena je hranilnica in posojilnica za nas. Slišali so pa tudi tisti, ki jim je hranilnica trn v peti, ki trobijo in lažejo kot psi, češ, le hitro ven, kasa gre falit. In kdo so ti? Tisti, ki so hoteli biti občinski močje, celo župani, ti ljudje svoje uničavajo, drugo pa povzdigujejo in potem se delajo najlepší pristaši naši: saj gremo k maši, spovedi itd., ali ni to izdajalstvo? S čem je judež izdal, ali so ti boljši od njega, ne, ampak docela enaki, ki s poljubom izdajajo. — Naše društvo je dobilo lep krasen oder. Napravil ga je g. Jos. Božič iz Ljubljane. Delo hvali mojstra. Le pridite in videli boste res nekaj posebnega. Dobili smo tudi jako eleganten aparat za skioptično predavanje s kinematografom. Priprav za izobrazbo je veliko, samo poslužiti se jih.

Iz Rupe pri Kranju. Ljudska knjižnica na Rupe je priredila v nedeljo, dne 24. marca 1912 v prostorih g. Ivana Strupi zgodovinsko igro »Fabiola in Neža«. Igralke so nastopile pogumno in samozavestno na oder ter izvršile vse brez izjeme svoje vloge zelo povojno. Na splošno zadovoljnost občinstva se igra zopet ponovi v nedeljo, dne 31. marca 1912 ob pol 4. uri popoldne. Vstopnina bo sedaj znižana. Zatorej se povabljeni vsi prijatelji poštene zabave k tej prireditvi. — K obilni udeležbi vabi vljudno odbor.

Praško domače mazilo iz lekarne B. Fragnerja, c. kr. dvornega dobavitelja v Prahi, je prav izborno sredstvo za pokritev vsake rane, ker zabrani isto pred okuževanjem in bolečine hladi in olajša. To izborno domače sredstvo se dobi tudi v tukajšnjih lekarnah.

»Zaobljuba«, spisal Bečič-Medveček, ta toli pogrešana in zaželjena povest je izšla ravnokar v drugem natisu. Povest nam slika življenje krepstnega hrvatskega mladeniča, ki se s svojo hrabrostjo, zvestobo in močatostjo povspne med tujim narodom do najvišjih časti ter vrnivši se domu, ovenčan s slavo, osreči ves svoj domači kraj, njegova zvesta ljubezen pa dobi konečno najlepše zadoščenje. — Povest, ki je krasna že po svoji vsebini, je pisana z največjim domoljubnim navdušenjem in redko mikavnostjo, radi česar se je tudi tako priljubila, da je bila v prvem natisu v kratkem razprodana. Vsi značaji so risani krepko z določenimi potezami ter se morajo omiliti bravcu. Cena broš. 1 K 80 vin., v platno vez. 2 K 60 vin. Dobiva se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Mnenje g. dr. Karla Pollatscheka Schmiedeberg.

G. J. Serravallo, Trst.

Naznanjam Vam, da sem dosegel z Vašim Serravallovim Kina-vinom z železom izvrstne uspehe in sicer tudi v slučajih, kjer so mi drugi krvnotvorni pomočki odrekli.

Schmiedeberg, 7. okt. 1909.

Dr. Pollatschek.

Tržne cene

za 100 kg.

Ljubljana, 26. marca 1912.

Deželni pridelki:	Cena		Živila, meso	Cena	
	K	v		K	v
Pšenica	23	10	Živa vaga:		
Rž	19	20	Goveda pitana	93	50
Ajda	22	40	Teleta težka	101	—
Ječmen	19	50	Teleta mala	104	—
Oves	20	70	Prasici	130	—
Proso bele	24	70	Koštrani	105	—
Proso rumeno	18	30			
Koruzna stara	21	20	Kuretnina in drugo:		
Koruzna nova	21	20	Maslo kuhano od		
Leča	25	70	K 250—do	280	—
Grah	25	50	Maslo surovo od		
Leneno seme	44	70	K 250—do	320	—
Grasica	23	10	Slanina sveža (špeh)	156	—
Domača detelja	173	—	Slanina prekajena	166	—
Gorenjska repa	108	—	Mast svinjska	162	—
Fizol Ribničan	41	30	Loi	93	50
Fizol Prepeljar	39	40	Janca 100 komadov	6	50
Fizol Mandalon	37	40	1 šanci	1	70
Cebula	22	—	Gosobi	—	85
Krempir	9	—	Raca	3	—
Zeļje sveže	—	—	Gos	6	—
Zeļje kislo brez					
soda	9	60			
Repa sveža	—	—			
Repa kisla brez					
soda	11	20			
Brinje	29	—	Kolonijalno hlago		
Kumna	73	—	na dobelo:		
Oreh	54	—	Riž Rangon od		
Gobe suhe	—	—	K 250—do	50	—
Ježice	—	—	Kava Santos od		
Želod	—	—	K 250—do	290	—
Smrekovi storži	—	—	Sladkor	101	50
Seno	4	40	Petrole	40	50
Slama	3	30			
Stelja	3	—			

Dobra misel, rabiti sirolin »Roche«, je že marsikateremu olajšala in ozdravila pljučnico, obolenje na sluznicah in v grlu ter že mnogo ljudi gotovo rešila resnih in življenju nevarnih bolezni na dihalih.

MOJA STARA

Iskanja me uči, da moram za nego kože rabiti le Steskeffer lilijno mleko mila Bergmanna & Co. Tešin ob Lubi. Komad po 50 vin. se dobiva povsod. 442/II/12

Volneno in perilno blago. Sukno, kamgarn, modno blago za moške

Občno naznanilo!

Najugodnejši nakup blaga za moške in ženske obleke, kakor tudi velikansko zalogo najdete pri
čez 40 let obstoječi občno znani, zanesljivi trgovski hiši

R. Miklauc v Ljubljani, Stritarjeva ul. 5

in v podružnicah te tvrdke, to so gvantne (manufakturne) trgovine

„pri Škofu“ in „pri Miklavžu“.

Krasne novosti volnenega blaga za obleke in bluže, fini perlini kambrik in cefir.

Tovarniško skladišče bele kotenine za perilo in rjuhe. Poseben oddelek blaga za moške obleke, fini modni kamgarn, ševijot, lovsko sukno, fino črno blago, kakor tudi vse vrste hlačevine. Najokusnejši in vedno najnovjši vzorci svilenih in polsvilenih rut in šerp na izbiro brez enakosti. Zunanjim naročnikom se pošlje zanesljivo dobro blago, na zahtevo tudi cenik brezplačno. Zelo priporočljivo je, preskrbeti se v tej trgovini z lepim in trpežnim blagom. — Gospodom trgovcem in krošnjarjem se priporoča, da si ogledajo oddelek za na debelo.

Ustanovno leto 1869.

Ustanovno leto 1869.

Tovarniško skladišče bele kotenine, cvilha i. t. d. za trgovce

Svilene in polsvilene rute in šerpe

Jzgotov. predpasnike, srajce in hlače

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Brno, 20. marca: 68, 41, 29, 56, 10.

Trst, 23. marca: 83, 70, 12, 74, 77.

Linc, 23. marca: 27, 47, 7, 88, 15.

Ostanki

30 m za K 11.—

od različnega dobrega in modernega zimskega in letnega blaga za obleke, bluže, predpasnike itd. Ostanki so za jamačeno 3—9 m dolgi in sveži. Pošilja po povzelnju.

Julij Kantor

Baby pri Nachodu (Češko). Vzorci ostankov se ne razpošiljajo. 729

4 t. dno
23
poskušajo
in
na ogled

pošiljam ceno moja preizkušena kolesa oziroma »Hone-ma« pnevmatiko in posamezne dele koles. Zmerni plačilni pogoji. I. ustrojeni cenik zastoj! F. Džek, tovarna, Opočno, St. P. Nr. 2109, Češko.

500 kron

Vam plačam, ako Vaših kurjih očes, bradavic in trde kože tekom 3 dni brez bolečin ne odpravi moj uničevalec korenin Ria-mazilo. Cena lončku z jamstvenim pismom 1 krono. 892

Kemeny, (Kaschau) I.

Poštni predal 12/163, Ogrsko.

Leposlovesni mesecnik
„Dom in Svet“
stane za celo leto
K 10.— Naroča se v
Ljubljani.

Najcenejši nakup

sukna, ženskega blaga, najboljših šifonov, cvilha razne vrste odej in prtov itd. si vsakdo nabavi, kdor se obrne na domačo manufakturno trgovino

I. Kostevc, Ljubljana, Sv. Petra cesta 4.

Vzorke pošljem poštne prost. 3579

Učencea

poštenih staršev, kateri bi imeli veselje do kovaškega obrta sprejme takoj kovašk. mojster Matija Perušek v Višnjigori, Dolenjsko. 936

Ženitna ponudba!

Trgovski sotrudnik, star 29 let že več let kot prva moč v večji trgovski hiši, želi znanja z gospico poštenih staršev, zdravo in da bi imela veselje do trgovskega stanu. Za slučaj prevzela trgovine se ozirajoč srednje vsoto okoli 10.000 K. Cenjene ponudbe pod naslov „Rožmarin“ poštno ležeče glavna pošta Ljubljana. Za vrnitev slik in strogo tajnost se jamči. 934

Hiša

popolnoma prenovljena, pripravna za vsako obrt ali stanovanje z vrtom in gospodarsk. poslopjem tik župne cerkve v Domžalah se da za več let v najem. Več pove oskrbnik Anton Müller istotam. 887

Naprodaj je več vago- **živega apna**
nov dobro žganega

Več pove 844

Ivan Gruden, Godič, p. Kamnik.

Dve leseni hiši, od katerih je ena z krita, se prodasta za nizko ceno v Spodnjih Gameljnih. Več se izve v Spodnjih Gameljnih štev. 23. 703

25 letni fant, izučen za cerkovnika se priporoča preč. gg. župnikom kot cerkovnik v veliko faro. Naslov pove uprava lista pod št. 890. 890

SUKNO,

loden in modno blago

za gospode, in dame

tovarna sukna

KAREL KOCIAN

v Humpolcu, Češko.

Vzorci franko. Tovarn. cene.

Išče se opekar

ki je zmožen urediti vsa začetna dela, napraviti navadno žgalnico ter voditi vse priprave za tehnično ureditev majhne opekarne. Ponudnik mora biti pridren delavec ter se zadovoljiti s skromnimi razmerami. Računati pa sme na boljši zaslužek, če se podjetje razvije. Zglašaj naj se v „Zavodu za pospeševanje obrti na Kranjskem“ v Ljubljani, Dunajska cesta 22. 883

Proda se radi primanjkanja poslov za ceno 1700 K **krasno posestvo** 1/4 ure odalj. od kolodvora z močno zidanim gospod. poslopjem in nad 25 oralov rodovitne zemlje, njive, travniki, hrastov in smrekov gozd. Vse v najboljšem stanju. Polovico kupnine ostane lahko vknjižene. Več se izve pri Iv. Markošek posest. Laška vas. P. Štor pri Celju. 935

Bleiweisovo

Dekliško vodilo za „Marijine Družbe“

v 11. izdaji je prineslo nova pravila, umerjena za današnje razmere, veliko novih vzporedov za navadne, slovesne in zasebne shode, veliko novih molitev, večernice v čast Brezmadežni, krasne mašne molitve za obhajilo ter za med sv. mašo. Skoro vse je novo, samo cena je še stara: 60 v za rdečo obrezo, 1 K za zlato obrezo. — Najboljše izpričevanje knjigi daje dejstvo, da se je prodala kar hitro skoro cela nova izdaja, čeprav se o njej še ni nič pisalo. Na razpolago je le še nekaj izvodov. Torej pohiti, kdor hočeš dobiti po nizki ceni družbeni molitvenik! — Križov pot za Marijine Družbe je še na razpolago po 20 v, tudi HŠ Brezmadežne v dobrih 100 izvodih po 2 in 3 K. 864

42

Najboljša in najcenejša posrežba za drogerije, kemikalije, medicinska zelišča, tudi po Kneippu, ribje olje, toaletne predmete, fotografske aparate in potrebščine, sredstva za desinfekcijo. Velika zaloga najfinjšega konjaka in ruma. 3726

Oblastveno koncesirana oddaja strupov.

Za živinorejce: posebno priporočljivo: grenka sol, dvojna sol, soliter, ecejan, kolmož, krmilno apno itd. — Vnanja naročila se izvršujejo točno in solidno.

Drogerija Anton Kanc,
Ljubljana, Židovska ulica št. 1.

Kupuje po najvišji ceni razna zelišča (rože), cvetje, korenine, semena, skorje itd. Ceniki zastoj.

Ugodna prilika! posestvo

Kdor želi kupiti v bližini Vrhnike? Prodasta se 2 posestvi v najboljšem stanu, poslopja še čisto nova, preskrbljena z dobro pitno vodo. Redi se lahko 8 goved, 2 konja, 6 prešičev. Na drugem se pa redi 3 govedi, 2 konja in 4 prešiči, prvo je cenjeno na 25.000 K, drugo pa 14.000 K. Če se ne prodajo do 2. aprila, bo 5. aprila prostovoljna javna dražba za drugo posestvo. Če se ne prodajo skupaj se potem parcelira ozir. tudi v najem da. Natančnejša pojasnila se dobe pri J. Smrtniku v Veliki Ligojni št. 4, p. Vrhnika. 920

Proda se obsežno veleposestvo

5 minut od farne cerkve St. Jurij pod Kumom, v obsegu 180 oralov gozdov, travnikov in njiv. Gozdovi so polno zaraščeni z raznim drevjem, zlasti smrekovim. Travniki prinašajo toliko krme, da se redi 18—20 glav goveje živine. Njiv je za posestev 80 mernikov žita. — V hiši je že 80 let dobro obiskana gostilna. Posestvo se odda z vsemi premočninami in nepremičninami za znesek 70.000 K. Pojasnila daje Jožef Čop, veleposestnik v St. Jurju št. 1, p. Radeče pri Zidanem mostu.

Županstvo Sv. Križa v St. Jurju,
dne 20. sušca 1912.

Ceno Posteljno Perje

1 kg sivoga skubljenega K 2.—, boljšega K 2.40, pol belega prima K 2.80 belega K 4.—, finega mehkega puha K 6, prvovrstnega K 7.—, 8.— in 9.—. Sivoga puha K 6.—, 7.—, belega finega K 10.—, prsnega puha K 12.— od pet kg naprej franko.

Dovršene napolnjene postelje

Iz gostega, trpežnega, rudečega modrega ali belega inlet (mankin) blaga. 1 pernica 180 cm dolga, 120 cm široka, z 2 vzglavnicama, vsaka ca. 80 cm dolga, 60 cm široka, zadostno napolnjena z novim sivim, puhastim in trpežnim postelnim perjem K 10.—, s pol puhom K 12.—, s puh perjem K 14.— Posamezne pernice K 10.—, 12.—, 14.—, 16.—. Posamezne vzglavnice K 3.—, 3.50, 4.—. Pernice 200 krat 140 cm velike K 13.—, 15.—, 18.—, 20.—. Vzglavnice 90x70 cm velike K 4.50, 5.—, 5.50. Spod. pernice iz najboljši gradla za postelje 180x116 cm velike K 13.— in 15.—, razpošilja proti povzetju ali naprej vplačilo.

Maks Berger Dešenica št. 412 a Češki les.

Nikak riziko, ker se zamenjava dovoli ali denar vrne. Bogati Rusi. ceniki vsega postelnega blaga. zastoj. 1117

Proda se

stara šola

hišna št. 66, pritično poslopje z obširnimi vrtom v St. Vidu nad Ljubljano. Pismene ponudbe naj se vložijo do inkl. 24. aprila opoldne do 12. ure pri **Krajnem šolskem svetu v St. Vidu nad Ljubljano.** 897

Lepo posestvo blizu Kranja

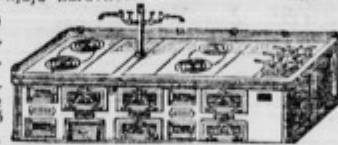
se prav ceno prodaja eventualno tudi zamenja. Obstoja iz enonadstropne hiše, gospodarskega poslopja, vse v najboljšem stanju; dalje iz treh gozdov in okrog 30 mernikov posestva. Vse je v bližini poslopja. Pri posestvu je tudi strojarna z vsem orodjem, kar se lahko posebej odda v najem. Plačuje se lahko na male obroke. Natančnejša pojasnila daje **L. Rebolj v Kranju.**

Tovarna štedilnikov H. Koloseus, Wels, Zg. Avstrijsko.

Po dobroti in kakovosti neprekosljiv železni, emajlirani, pocelastni štedilniki kakor tudi iz majolike za gospodinjstvo, i otele, restavracije i d. Načrti za kuhinje na paro, plinove štedilnike, frake peči za trajno kurjavo. Dobijo se v vsaki železni trgovini, kjer ne, se pošiljajo naravnost.

Zahtevajte „Izvirne Koloseus - štedilnike“ in zvrnite slabše izdelke. 3973 Ceniki zastoj.

Lažje je

bolezni se obvarovati, kakor jih ozdraviti. Zato odstranite takoj vsak nahod, vsako hripavost in vsak kašelj z

Thymomel Scillae

preizkušenim, zdravniško priporočenim in dobro dišečim, kašelj lajšujočim sredstvom. Tudi pri oslovskem kašlju brezpogojno učinkujoče.

Izdelovanje in glavna zaloga v

B. FRAGNER-ja lekarni

c. in kr. dvor. dobavitelj Praga III., št. 203.

Prosimo, vprašajte svojega zdravnika!

1 steklenica K 2.20. Po pošti franko proti naprej pošiljati K 2.90. 3 steklenice proti naprej pošiljati 7 K. 10 steklenic proti naprej pošiljati 20 K.

Pazor na ime izdelatva, izdelavatelja in varstveno znamko. 3118

Dobiva se v vseh lekarnah.

V Ljubljani: Rihard Sušnik,

dr. G. Piccoli, Jos. Čizmař.

vožnja **Cunard Line** 398/12

Bližnji odhod iz domače luke

Reke: Pannonia 6./4., Ultonia 13./4. 1912.

Trsta: Ivernia 16./4. 1912.

Iz Liverpoola: Lusitania (najhitrejši največji in najlepši parnik sveta), 30./3., 27./4., 18./5. 1912, Mauretania 13./4. 11./5. 1./6., 1912.

Pojasnili in vožne karte pri **Andrej Odasek**, Ljubljana, Slomšk. ul. 25, blizu cerkve Srca Jezusov. Cena vožnji Trst-New-York III. razred K 220.— za odraslo osebo všteti davek in K 120.— za otroka pod deset let všteti davek.

I. nadstropje

se mora izprazniti radi prezidave do 30. aprila. Podpisana trdka se je odločila, da izprazni velikansko ondi se nahajajočo zalogo, oddajati blago po naslednjih cenah:

600 kosov vojaškega platna prej 65 sedaj 45 v meter, 540 kosov močnega oksford prej 90 sedaj 58 v, 960 kosov krasne, le izbrane tiskane tkanine prej 95 sedaj 55 v, 325 kosov 1/2, dvojno tisk. tkanine prej K 1.— sedaj 68 v; 450 kosov svilenih robcev prej K 6.50 sedaj K 3.95, 980 kom. svilenih pokrival, prej K 4.50, sedaj K 2.30, 985 kom. spod. hlač iz gradla prej K 2.20 sedaj K 1.35, 961 kosov turist. srajc za gospode prej K 4.90 sedaj K 2.50, 1000 kom. dvoj. tisk. predpasnikov, širokih, prej K 1.70 sedaj K 1.—; 420 kosov krasnih pepita volnenega blaga 120 cm šir. prej K 1.98 sedaj K 1.20 za meter; 430 kosov perilnega volle blaga prej 85 v, sedaj 50 v meter; 960 kosov izgot. brisač prej K 3.30 sedaj K 2.20; 480 kosov gorskega sukna, 150 cm šir., prej K 1.90, sedaj K 1.30 meter; 67 kosov preprog 95 cm širokih Manila, svitlo rujavih in rudečih, prej K 3.20, sedaj K 1.90; 480 kosov buret-oprem (2 posteljini in ena namizna preproga, bordo ali olivne barve, prej K 14.50, seaj K 9.80; 950 kosov čipkastih zastorov, 100 cm šir., prej K 1.60, sedaj 85 v meter. Močno blago za hlače (črne, sivo ali rujavo) prej K 5.60, sedaj K 3.90.

„Kaufhaus zur Südbahn“

GRADEC, ANNENSTRASSE 68.

Naročila nad K 20.— franko v hišo. Neprimerno se vzame nazaj. 664

Cena nizka.

Pri nakupu

oblačilnega blaga za ženske in moške, za spomlad in poletje, priporočamo vsakemu domače podjetje 731

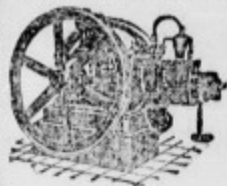
„pri Češniku“

Ljubljana,
Lingarjeva ulica Stritarjeva ulica

Solidna posrežba.

CLIMAX motorji na petrolej

Najcenejši obrat.

Bachrich & Co.
 tovarna za motorje
 DUNAJ XIX. 6,
 Neuligenstädterstr. 83/je.

Najstarejša specialna tovarna motorji za dvotaktni motorje na surovo olje.

Ako želite imeti praktično obleko

 elegantno in trpežno, uporabljajte le blago **„HERKULES“** ki je neporušeno in ceno.

803 Dokaz: obleka (3 metre) velja

Kakovosti	I.	II.	III.	IV.
le kron	15.—	20.—	24.—	30.—

Vse modno blago v veliki izbiri. — Na deželo se pošilja po povzetju. — Neprimerno se zamenja.

 Industrija za volneno blago „HERKULES“
 (Herman Lederer) Dunaj IX., Georg Siglgasse 4./N.
Grozno

Visoke cene se plačujejo pogosto za moška in ženska sukna, česar se pa vsak zasebni na popolnoma lahek način ubrani in sicer če direktno naroča sukna, kakor tudi vse platneno blago izključno le iz šlezjskega tvorniškega trga.

Zahtevajte toraj, da se vam brezplačno dopošlje moja pomladna in poletna kolekcija. Trgujem samo s prvo vrstnim blagom.

Razpošiljalnica sukna

Franc Smid

Jägerndorf Nr. 220 avstr. Šlezija.

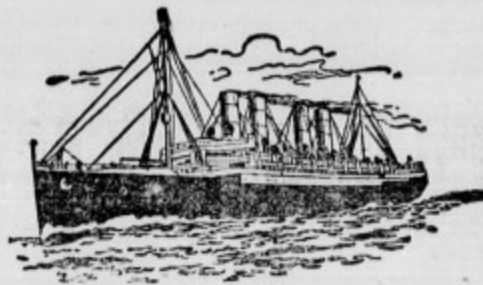
Močnate jedi

so važni del človeške hrane. Dobro pripravljene vsebujejo mleko, mast, moko, jajca, sladkor, torej za človeški organiz. potrebna hranilna sredstva v dobro čišči obliki. One so v mnogih slučajih, posebno za otroke, bolj važne kot mesne ali sestavljene jedi. Zato pa imajo večkrat to napako, da so težko prebavne in jih slab želodec, posebno zopet otročji, nič dobro ne prenese. Lahko se sedaj odpomore temu nedostatku, da se ne napravi nikakih močnih jedi, nikakega sočivja, nikako pecivo več brez dodatka

dr. Oetker-jevega pecilnega praška

ki ga dandanes že več milijonov gospodinj zelo rado uporablja. Uporaba je zelo lahka in po predpisih dr. Oetkerja, ki se dajo zastoj, je izključeno vsako pokvarjenje.

Dr. Oetkerjev pecilni prašek se dobi s predpisi povsod.

Najcenejša in najhitrejša vožnja

v Ameriko

Je s cesarskimi brzoparniki

 „Kronprinzessin Cecilie“
 „Kaiser Wilhelm II.“ — „Kronprinz Wilhelm“
 19 „Kaiser Wilhelm der Grosse“.

Podrobna pojasnila in potrebni pouk da vsakomur

EDVARD TAVČAR, Ljubljana
 Kolodvorska ulica št. 35, nasproti stari Tišlerjevi gostilni.

Najboljša češka tvrdka.

Ceno posteljino perje!

 1 kg sivega, dobrega skubljene-
 nega 2 K; boljsega 2 K 40;
 prama polbelega 2 K 80; be-
 lega 4 K; belega puha 5 K 10;
 1 kg izredno finega, snežno-
 belega, skubljene 6 K 40,
 8 K; 1 kg puha 6 K, 7 K;
 belega puha 10 K; najfinejši
 prani puh 12 K. — Pri 5 kg
 se pošlje franko.

Dovršene napolnjene postelje

 iz zelo gostega rdečega, modrega, belega ali rumenega
 nanking-blaga, 1 pernica 180 cm dolga, 120 cm široka z 2 bla-
 zinama, vsaka 80 cm dolga, 60 cm široka, napolnjena
 z novim, sivim, zelo trpežnim, puhastim posteljinim perjem
 16 K; s polpuhom 2 K; s puhem 24 K; posamezne pernice 10 K,
 12 K, 14 K, 16 K; blazine 3 K, 3 K 50, 4 K; perlice 200 cm
 dolge, 140 cm široke, 4 K 13, 14 K 70, 17 K 80, 21 K; blazine
 90 cm dolge, 70 cm široke, 4 K 50, 5 K 20, 5 K 70; spodnje per-
 nice iz močnega, pasatega gradla, 180 cm dolge, 116 cm
 široke, 12 K 20, 14 K 80. Pošilja proti povzetju od K 12
 višje franko. Zamenjava dovoljena, za nepovoljno denar nazaj.

Cenik zastoj in franko.

2410

S. BENISCH, v Dešenici štev. 71, Češko.

 Prvo nagrado je dobil „Atlanta“ nemška kmetijske
 družbe na jubilejni razstavi Kassel v juniju leta 1911.

Novo pridelovanje zgodnjega krompirja

„PRAVEGA ATLANTA“

se najbolj izplača od vseh vrst zgodnjega krompirja.

 Gospod Fr. W. predsednik društva vrtnarjev Zerbst-Ankahn
 je o tem pisal sledeče: Z Vašim „Atlanta“ smo zelo zadovoljni.
 „Atlanta“ je prekosil že 20. junija vse tukaj v Zerbstu znane vrste
 zgodnjega krompirja za več kot dvojni pridelek. Pripomnim, da je
 precej veliko pridelovanje zgodnjega krompirja tukaj v Zerbstu, ter
 se samo najrodevitnejše in najboljše vrste zgodnjega krompirja tukaj
 sadijo. Ponovim torej svojo sodbo, kar se zgodnjega in izdatnega
 pridelka, okusa ter oblike tiče, ne doseže „Atlanta“ nobene druge
 vrste niti od daleč ter bo „Atlanta“ druge vrste bolj in bolj izpod-
 rinila. Zato moram toplo priporočati to izvrstno novost vsakemu to-
 varstvu in kmetovalcu.

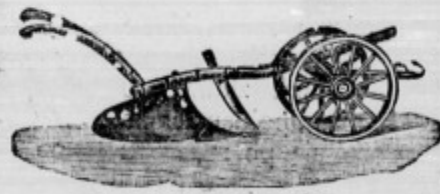
830 (3)

Originalni zavoji s svinčcem zaprti iz Erfurta.

 2 kg M 2.— 4 kg M 2.— 10 kg M 6.—
 20 „ „ 11.— 50 „ „ 25.— 100 „ „ 45.—

 Cenik o novih vrstah krompirja za seme, novih zelenjavah, velikan-
 skih rdečih jagodah, jagodeh, rožah zastoj in poštnino prosto.
GEBRÜDER ZIEGLER, Erfurt 220.

Dobavitelj Njega Velikanstva nemškega cesarja.

**Kdor potrebuje za spomlad
 plug ali travniško brano**

 naj si ogleda veliko zalogo raznih plugov in sicer fino izdelane štajerske
 pluge za lahko, in močnejše za težko zemljo, dvojne hribovske pluge
 (Sackov sistem), vseh vrst travniških bran in sploh vseh strojev za polje-
 delstvo po nizki ceni pri

Karol Napšček naslednikih

Schneider & Verovšek

trgovina z železnino, Ljubljana, Dunajska cesta 16.

Zahtevajte brezplačni cenik.

550

Zahtevajte brezplačni cenik.

H. SUTTNER, Ljubljana 1, Mestni trg štev. 25

Moja

št. 410 **nikel Roskopf**
jako dobro idoča, samo K 4-10,
št. 500 z sekund. kazalcem K 5-50
Dve leti garancije.

Lastna protokolirana tovarna ur v Švici.

Tovarniška znamka

'IKO'

Vsak čitatelj tega časopisa dobi
zastonj in poštne prosto moj
bogati cenik od ur, zlatnine in
srebrnine. - Pišite še danes eno
dopisnico za 5 vinarjev na tvrdko

H. SUTTNER, Ljubljana 1.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

Denarni promet do 31. decembra 1910
čez 87 milijonov kron.

Lastna glavnica K 608.996-84

Stanje vlog dne 31. decembra 1910
čez 21 milijonov kron.

LJUDSKA POSOJILNICA

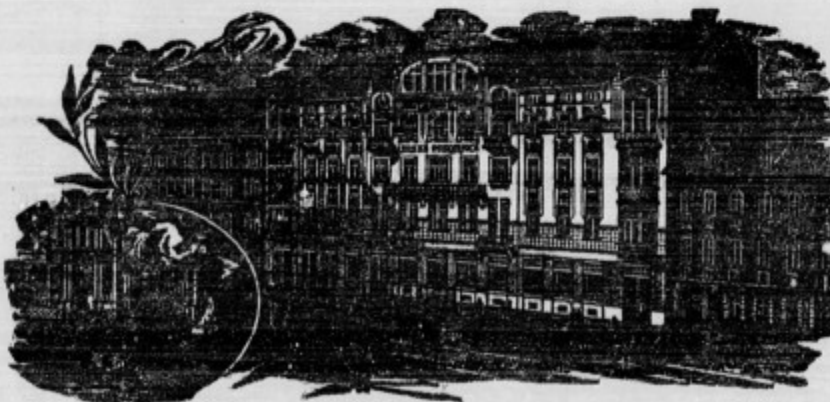
registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 6, pritličje, v lastni hiši nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkevijo

sprejema **hranilne**
vloge vsak delavnik
od 8. ure zjutraj do
1. ure popoldan ter jih
obrestuje po

4 1/2 %

brez kakega odbitka,
tako da prejme vložnik
od vsakih vloženih
100 kron čistih
4-50 kron na leto.

Za nalaganje po pošti so
poštno-hran. položnice na
razpolaganje. Sprejema tudi
vloge od svojih zadrugi-
kov na tekoči račun ter
daje istim posojila proti
vknjižbi z in brez amorti-
zacije, na osebni kredit
(proti poroštvu) in zastavi
vredn. papirjev. Menjice se
najkulant. eskomptirajo.

Fran Povše, komercialni svetnik, vodja, graščak, državni in deželni poslanec, predsednik. **Josip Šiška**, stolni kanonik, podpredsednik. Odborniki:
Anton Belec, posestnik, podjetnik in trgovec v St. Vidu nad Ljubljano. **Dr. Josip Dermastia**, **Anton Kobi**, deželni poslanec, posestnik in trgovec,
Breg p. B. **Karol Kauschegg**, veleposestnik v Ljubljani. **Matija Kolar**, stolni dekan v Ljubljani. **Ivan Kregar**, podpredsednik, trg. in obrt. zbor-
nice in hišni posest. v Ljubljani. **Fran Leskovic**, hišni posestnik in blagajnik „Ljudske posojilnice“. **Ivan Pollak ml.**, tovarnar. **Karol Pollak**,
tovarnar in posestnik v Ljubljani. **Gregor Šilbar**, župnik na Rudniku.